

**ISPITNI KATALOG ZA EKSTERNU MATURU
IZ IZBORNOG PODRUČJA POVIJEST – GEOGRAFIJA
U ŠKOLSKOJ 2020./2021. GODINI**

POVIJEST - GEOGRAFIJA

Predmetno povjerenstvo za povijest

Toni Poljak, prof. povijesti (KŠC Travnik)
Dejan Garić, prof. povijesti (KŠC Sarajevo)
Romeo Knežević, prof. povijesti (KŠC Tuzla)
Sanela Tuckešić, prof. povijesti (KŠC Banja Luka)
Ivana Pejinović, prof. povijesti (KŠC Žepče)
Dragan Gavran, prof. povijesti (KŠC Zenica)

Predmetno povjerenstvo za geografiju

Vinko Martinović, prof. geografije (KŠC Travnik)
Meri Radišić – Dedić, prof. geografije (KŠC Sarajevo)
Sanda Bloudek, prof. geografije (KŠC Zenica)
Siniša Markanović, prof. geografije (KŠC Žepče)

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
1.1. OPĆI DIO MATURE.....	4
1.1.1. Eksterna matura.....	4
1.1.2. Povijest i Geografija na eksternoj maturi	4
1.1.3. Struktura ispita i način ocjenjivanja	4
1.1.4. Priprema za maturu.....	5
2. POVIJEST	6
2.1. UVOD.....	6
2.1.1. Uvod u sadržaj kataloga	6
2.1.2. Područja ispitivanja	6
2.1.3. Obrazovni ishodi – primjeri kroz sva četiri razreda škole.....	7
2.1.4. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem	8
2.1.5. Upute za pismeni ispit.....	10
2.1.6. Upute za usmeni ispit	11
2.2. PITANJA ZA PRIPREMU	11
2.2.1. Test sa ključem odgovora	11
KLJUČEVI ODGOVORA	26
2.2.2. Kartična pitanja za usmeni ispit	28
3. GEOGRAFIJA	32
<u>3.1. UVOD</u>	<u>32</u>
3.1.1. Opće odredbe	32
3.1.2. Opći ciljevi ispita i ishodi znanja	32
3.1.3. Vrste zadataka	33
3.1.4. Upute za pismeni dio ispita	33
3.1.5. Upute za usmeni ispit	34
3.2. PITANJA ZA PRIPREMU	35
3.2.1. Test sa ključem odgovora	35
Ključ odgovora	56
3.2.2. Pitanja za usmeni dio ispita	66
PRIMJER TESTA	70

TEST IZ POVIJESTI	71
TEST IZ GEOGRAFIJE	75
LITERATURA.....	83

1. UVOD

1.1. OPĆI DIO MATURE

1.1.1. Eksterna matura

Na temelju članka 79. Uredbe o odgoju i obrazovanju u Sustavu katoličkih škola za Europu učenici, nakon završenog četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja u gimnazijama Sustava polažu eksternu maturu.

Eksterna matura je jedinstveno standardizirano vrjednovani ispit. Standardizirano vrjednovanje je postupak pri kojemu učenici gimnazija Sustava polažu identične maturalne ispite u isto vrijeme, pod jednakim uvjetima.

Na maturi se provjeravaju i ocjenjuju dostignuta znanja i sposobnosti učenika stečena obrazovanjem prema važećem Nastavnom planu i programu Sustava.

S položenom maturom učenici gimnazija stječu srednju školsku spremu. U tom cilju napravljen je Katalog za polaganje ispita eksterne mature iz predmeta izbornog područja (Povijest i Geografija) koji obuhvaća najvažnije programske sadržaje iz navedenih predmeta što će poslužiti učenicima kao kvalitetna osnovica za nastavak daljnjeg obrazovanja.

Katalog zadataka za polaganje eksterne mature temeljni je dokument ispita.

1.1.2 Povijest i Geografija na eksternoj maturi

Povijesti i Geografija su na ispitu izborni predmeti. Ispitni katalog iz ovog izbornog područja temeljni je dokument ispita kojim se jasno opisuje što će se i kako ispitivati na maturi iz ovih predmeta. Ispitni katalog sadržava sve potrebne informacije i detaljna objašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Ispitni katalog usklađen je sa četverogodišnjim Nastavnim planom i programom za Povijest i Geografiju u gimnazijama Sustava.

1.1.3. Struktura ispita i način ocjenjivanja

Ispit iz izbornih predmeta Povijest i Geografijg sastoji se od dva ispita, gdje se svaki od njih ocjenjuje samostalno:

USMENOG DIJELA ISPITA – učenik bira nastavni predmet za polaganje

PISMENOG DIJELA ISPITA – jedinstveni test sastavljen od testa povijesti i testa geografije

Na usmenom ispitu učenici odgovaraju pojedinačno pred tročlanim ispitnim povjerenstvom, nakon što izvuku jednu od više ponuđenih kartica. Na svakoj kartici nalaze se po tri pitanja iz različitih tematskih oblasti koje je učenik tijekom srednjoškolskog obrazovanja u Općoj gimnaziji izučio u nastavi iz ovih nastavnih predmeta.

Test ima jedinstvenu ocjenu koja se dobije aritmetičkom sredinom ocjena testa povijesti i testa geografije. Pozitivna ocjena mora biti iz oba dijela jedinstvenog testa, što je uvjet prolaznosti.

Ukupni zbroj bodova je 100. I jedan i drugi dio jedinstvenog testa imaju po 50 bodova. Ocjena svakog od pojedinačnih testova se određuje zbrojem bodova po sljedećoj skali vrijednosti:

manje od 55% = nedovoljan	(0 – 27) b = nedovoljan
od 55 % - uključivo 70% = dovoljan	(27.5 – 35) b = dovoljan
od 70,5 % - uključivo 80 % = dobar	(35,5 – 40) b = dobar
od 80,5 % - uključivo 90 % = vrlo dobar	(40,5 – 45) b = vrlo dobar
od 90,5 % - uključivo 100 % = odličan	(45,5 – 50) b = odličan

1.1.4. Priprema za maturu

Katalog sadrži pitanja za pripremu učenika, a odgovori na njih predstavljaju ishod rada sa učenicima kroz četiri gimnazijske godine i ispunjavaju ciljeve i zadatke ovih nastavnih predmeta. Katalog ima dvije skupine pitanja kod oba nastavna predmeta:

KARTIČNA PITANJA ZA USMENI ISPIT

TEST SA KLJUČEM ODGOVORA

Sva pitanja i odgovori su iz službenih nastavnih udžbenika korištenih u nastavnom procesu.

2. POVIJEST

2.1. UVOD

2.1.1. Uvod u sadržaj kataloga

Povijest je na maturi u Sustavu katoličkih škola za Europu izborni predmet. Ispitni katalog sadrži sve potrebne informacije i detaljna pojašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Njime se jasno određuje što se od pristupnika očekuje na ispitu. Ispitni katalog usklađen je s odobrenim Nastavnim planom i programom za Povijest u općim gimnazijama Sustava. Ispitni katalog sadrži ova poglavlja:

područja ispitivanja

obrazovni ishodi u primjerima

primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem

U prvome i drugome poglavlju čitatelj može naći odgovor na pitanje što se ispituje. U prvome su poglavlju navedena područja ispitivanja, odnosno ključna znanja i vještine iz Povijesti. U drugome je poglavlju, kroz konkretne opise onoga što pristupnik treba znati, razumjeti i moći učiniti, pojašnjen način na koji će se navedena znanja i vještine provjeravati.

2.1.2. Područja ispitivanja

Ispituju se sadržaji iz opće i nacionalne povijesti od pretpovijesti do suvremenoga doba podijeljeni u četiri područja ispitivanja:

Uvod u povijest, pretpovijest i stari vijek

Srednji vijek i novi vijek do početka XVIII. stoljeća

Novi vijek u XVIII. i XIX. stoljeću

Svijet XX. i XXI. stoljeća

Ispitom iz Povijesti provjerava se u kojoj je mjeri pristupnik ovladao različitim znanjima iz opće i nacionalne povijesti koja su navedena u ispitnome katalogu. Od pristupnika se očekuje:

poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa
razumijevanje:

uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, pojava i procesa)
slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa
povijesnih promjena i kontinuiteta
povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala
pri interpretaciji povijesnih zemljovida, kronoloških i statističkih tablica.

2.1.3. Obrazovni ishodi – primjeri kroz sva četiri razreda škole

Primjer za I. razred: *Visoke civilizacije i kulture staroga istoka.*

Pristupnik treba znati, odnosno moći:

- odrediti vremensko-prostorne odrednice opisati
- geografske karakteristike i gospodarstvo
- objasniti društveno-pravni sustav opisati
- državni razvoj i institucije vlasti
- odrediti i usporediti religije
- opisati dosege kulture, znanosti i umjetnosti
- opisati migracije i sukobe

Primjer za II. razred: *Razdoblje ranoga Srednjega vijeka (VII. – XII. st.) na području Hrvatske.* Pristupnik treba znati, odnosno moći:

- objasniti etnogenezu i proces pokrštavanja
- Hrvata objasniti razdoblje hrvatske kneževine
- objasniti razdoblje Hrvatskoga kraljevstva
- opisati bogatstvo i raznolikost hrvatske kulture ranoga srednjega vijeka

Primjer za III. razred: *Razdoblje druge polovice XIX. stoljeća na području Europe i svijeta.*

Pristupnik treba znati, odnosno moći:

- objasniti Drugu industrijsku revoluciju
- objasniti imperijalizam
- objasniti ideološko-društvene odnose imperijalizma

Primjer za IV. razred: *Razdoblje između dvaju svjetskih ratova u Europi i svijetu*

Pristupnik treba znati, odnosno moći:

- objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od mirovne konferencije u Versaillesu do Velike gospodarske krize
- objasniti svjetske društveno-političke prilike razdoblja od Velike gospodarske krize do početka Drugog svjetskog rata
- opisati dosege kulture, znanosti, športa, umjetnosti te svakodnevicu.

2.1.4. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem

Prvi primjer: Primjer zadatka višestrukoga izbora

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan. U sljedećem zadatku od više ponuđenih odgovora samo je jedan točan. Točan odgovor treba označiti znakom X na listu za odgovore.

**Koji je crkveni red, uz dominikance, nastao kao reakcija Crkve na širenje heretičkih pokreta?*

benediktinci

franjevci

isusovci

kapucini

TOČAN ODGOVOR: B

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti ulogu Crkve i vjere u srednjem vijeku

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ako je obilježeno više odgovora

Drugi primjer: Primjer zadatka kratkoga odgovora

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke tog tipa u nizu) i osnove (pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti. U sljedećem zadatku odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s

nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom). Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto uz ispitno pitanje.

**Tko je najznačajniji hrvatski znanstvenik u 18. st.? (Navedite ime i prezime.)*

TOČAN ODGOVOR: Ruđer Bošković

OBRAZOVNI ISHOD: opisati dosege kulture i znanosti

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

Treći primjer: Primjer zadatka višestrukoga izbora (kronologije)

Zadatak višestrukoga izbora (kronologije) sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti. U sljedećem zadatku od više ponuđenih odgovora samo je jedan točan. Točan odgovor trebate označiti znakom X na listu za odgovore.

Koji redoslijed događaja točno opisuje kronologiju Francuske revolucije?

objavljena *Deklaracija o pravima čovjeka i građanina* - uvedena jakobinska diktatura
- napad na Bastillu - uveden Direktorij

napad na Bastillu - objavljena *Deklaracija o pravima čovjeka i građanina* - uvedena jakobinska diktatura - uveden Direktorij

uvedena jakobinska diktatura - uveden Direktorij - napad na Bastillu - objavljena *Deklaracija o pravima čovjeka i građanina*

uveden Direktorij - napad na Bastillu - objavljena *Deklaracija o pravima čovjeka i građanina* - uvedena jakobinska diktatura

TOČAN ODGOVOR: B

OBRAZOVNI ISHOD: objasniti Francusku revoluciju

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ako je obilježeno više odgovora

2.1.5. Upute za pismeni ispit

Katalog pitanja i odgovora izbornog područja Povijesti se sastoji od 120 pitanja. Pitanja su izvedena iz nastavnog gradiva koje je učenik tijekom svoga četverogodišnjeg školovanja u općoj gimnaziji prošao iz nastavnog predmeta Povijesti. Test na maturi je sastavljen od ovih pitanja i odgovora, ali oni ne moraju biti u izvornom obliku, zato se traži od učenika da uči sa razumijevanjem.

Ispit traje 90 minuta.

Redoslijed rješavanja birate sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke. Kada riješite test, provjerite svoje odgovore. Ukupan broj bodova testa iz izbornog područja Povijesti je 50 bodova.

Bodovanje jednog zadatka

Ako jedan zadatak sadrži 4 dijela, onda se svaki točni dio boduje sa 0,50, a za cijeli točan odgovor izračunava se $(4 \times 0,50) = 2$ boda.

Ako jedan zadatak sadrži 3 dijela, onda se svaki točni dio boduje sa 0,50, a za cijeli točan odgovor izračunava se $(3 \times 0,50) = 1,5$ boda.

Ako jedan zadatak sadrži 2 dijela, onda se svaki točni dio boduje sa 0,50, a za cijeli točan odgovor izračunava se $(2 \times 0,50) = 1$ boda.

Ako jedan zadatak sadrži 1 dio (navođenje točne godine, imena i prezimena), onda se vrednuje sa jednim bodom.

netočan,

zaokruženo više ponuđenih odgovora, a traži se jedan ili dva, nečitko i nejasno napisan.

lažno predstavljanje,

ometanje drugih učenika,

prepisivanje,

pisanje crvenom kemijskom,

upotreba mobilnih telefona i drugih elektronskih uređaja,

križanje odgovora i davanje drugog (u tom slučaju ispravka odgovora je uz pomoć ispitivača koji odgovor prekriži i potpiše se).

2.1.6. Upute za usmeni ispit

Na usmenom ispitu učenici odgovaraju pojedinačno pred tročlanim ispitnim povjerenstvom, nakon što izvuku jednu od više ponuđenih kartica. Na svakoj kartici se nalaze po tri pitanja iz različitih tematskih oblasti koje je učenik tijekom srednjoškolskog obrazovanja u Općoj gimnaziji izučio u nastavi iz nastavnog predmeta Povijesti.

Ako učenik, nakon što pročita pitanja s izvučene kartice, zaključi da nije dovoljno spreman za ta pitanja, može izvući drugu karticu, ali mu se tada snižava zaključna ocjena na usmenom ispitu.

Učenik prije odgovaranja pravi sebi koncept odgovora na izvučenu karticu, u učionici pred povjerenstvom, a potom pristupa odgovoru.

2.2. PITANJA ZA PRIPREMU

2.2.1. Test sa ključem odgovora

razred

Koga se u Europi smatra ocem povijesti:

Herodot

Tacit

Tukidid

Najstarije razdoblje povijesti čovječanstva nazivamo _____

Godina koja predstavlja početak rimske ere je _____

Koji je faraon dao sagraditi najveću piramidu?

Kefren

Keops

Mikerin

Mezopotamija je nastala između rijeka _____ i _____

Koji znanstvenici su dešifrirali klinovo pismo?

Grotefend i Rawlinson

Champollion i Rawlinson

Grotefend i Champollion

Koji je vladar poslije Saula došao na židovsko prijestolje?

Salomon

David

Abraham

Kome je Jahve dao Deset Božjih zapovjedi?

Mojsiju

Davidu

Abrahamu

O čemu svjedoči Behistunska stijena?

o pobjedama Darija nad pobunjenim narodima

o pobjedama Kira nad pobunjenim narodima

o pobjedama Kambiza nad pobunjenim narodima

Kako se zvao arheolog koji se bavio istraživanjima na Kreti?

Arthur Evans

Heinrich Schliemann

Champollion

Grobnice mikenskih kraljeva otkrio je:

Arthur Evans

Heinrich Schliemann

Champollion

Poput drugih gradova država i Atena je u početku bila kraljevstvo. Ubrzo se stvorila skupina članova plemenita roda i preuzela vlast. Oni se nazivaju:

patridi

eupatridi

demos

Kada su bile organizirane prve Olimpijske igre?

773. g. pr. Krista

770. g. pr. Krista

776. g. pr. Krista

Koliko je istovremeno bilo kraljeva u spartanskoj državi?

jedan

nijedan

dva

Tko se godine 560. godine pr. Krista proglasio tiraninom?

Drakont

Solon

Pizistrat

Za Drakontove zakone se govorilo da su bili:

pisani mudro

pisani krvlju

pisani korisno

Godine 509. pr. Krista na vlast je došao Klisten koji je spriječio obnovu tiranije uvođenjem:

timokracije

ostrakona

Sukob između Sparte i Atene 431.-404. pr. Krista poznat je pod imenom_____

Koji je grad godine 500. - 499. pr. Krista postao središtem Jonskog ustanka?

Milet

Efez

Sparta

Očekujući ponovni perzijski napad (490. - 480. pr. Krista) Atenjani se nisu mogli dogovoriti oko načina obrane. Tko je bio za gradnju mornarice, a tko za povećanje broja hoplita?

za gradnju mornarice Temistoklo, za povećanje broja hoplitaAristid

za gradnju mornarice Miltijad, za povećanje broja hoplitaArtaferno

za gradnju mornarice Aristid, za povećanje broja hoplitaTemistoklo

Vrhunac („zlatno doba Atene,“) Atena postiže u doba reformatora :

Perikla

Temistokla

Aristotela

Pravni odnosi u starom Rimu zacrtani su u:

Zakoniku 12 ploča

Zakoniku 10 ploča

Godine 327. pr. Krista Aleksandar Veliki je krenuo na _____

Ratovi između Rima i Kartage zovu se_____

Tradicionalni društveni poredak Rimljani su naslijedili još od vremena kraljeva,
a temeljio se na podjeli društva na:

robove i proletere

optimata i populares

patricije i plebejce

Izabrani narodni predstavnici koji su trebali štititi političke i gospodarske
interese plebejaca su:

trijumviri

pretori

tribuni

Koje godine Oktavijan postaje carem?

31.g.pr.Kr.

27.g. pr.Kr.

44.g.pr.Kr.

Dioklecijan je uspostavio novo političko poimanje vladanja _____

Politički sustav u kojem je vlast podijeljena između četvorice vladara po političkoj
ljestvici u povijesti se naziva _____

U VI.st.pr. Kr. Spartanci su stvorili najveće političko udruženje u tadašnjoj
Grčkoj poznato kao _____ savez.

II. razred

Najpoznatiji vladar Franačke bio je _____ .

Mir između Bizantskog Carstva i Franačkog Carstva godine 812. potpisan je u:

Aachenu

Hamburgu

Parizu

Franačko Carstvo raspalo se _____ godine.

Feudalizam je

U feudalizmu seljaci se dijele na _____ i _____

Teorije o podrijetlu Hrvata su :

Papa Ivan X. godine 925. kraljevsku titulu upotrebljava za hrvatskog vladara

_____ .

Posljednji hrvatski vladar bio je _____ čijom pogibijom Hrvatska ulazi u

_____ s Ugarskom.

Pokretač križarskih ratova bio je :

papa Klemens III.

papa Urban II.

papa Bonifacije

Nakon križarskih ratova s istoka u Europu, putem trgovinske razmjene dolazi (T ili N)

a) kajsija, breskva i limun	T	N
b) barut, kompas i dalekozor	T	N
c) mirodije, luksuzni predmeti i tkanine	T	N

Engleskog vladara Richarda Lavljeg Srca naslijedio je :

Ivan Bez Zemlje

Henrik II. Plantagenet

Filip II. August

Prvi pisani zakon u Engleskoj donesen je _____ g., a poznat je pod imenom

Osmanski sultan _____ osvaja Carigrad godine _____

Jezgru osmanlijske vojske činili su :

vitezovi

mornari

janjičari

Na čelu Osmanskog Carstva nalazi se _____, koji vlada uz pomoć _____, koji predsjedava državnim vijećem koje se zove _____ .

Vojno – feudalni sustav Osmanskog Carstva naziva se i:

timarski sustav

spahijski sustav

Prvo zauzimanje dijela Balkana od strane Osmanlija bilo je područje oko _____, godine _____ .

Osamostaljenje srednjovjekovne Bosne počinje s:

Banom Kulinom

Banom Stjepanom II. Kotromanićem

Povelja Kulina bana iz 1189.g.je (zaokružiti točan odgovor)

ugovor sklopljen s dubrovačkim trgovcima

ugovor sklopljen mletačkim trgovcima

ugovor sklopljen s njemačkim trgovcima

Prvi bosanski kralj bio je _____, koji je za kralja okrunjen _____ godine.

Pad Hercegovine pod osmanlijsku vlast dogodio se godine :

1482.g.

1463.g.

1521.g

Martin Luther utemeljitelj je Crkve koja se zove :

Latinska Crkva

Evangelistička crkva

Kalvinistička crkva

Reformirani protestantizam u Francuskoj naziva se _____

Smrću engleske kraljice Elisabethe I. izumire dinastija Tudor, koju 1603.g. mijenja dinastija :

Stuart

Plantagenet

Habsburg

Deklaraciju o pravima iz 1689.g. potpisao je engleski kralj _____

Bitka na Krbavskom polju dogodila se :

1483.g.

1493.g.

1501.g.

Osmanlije su 1565.g. vodile bitku za Siget, čiju je obranu predvodio

_____.

Bosanskohercegovačko stanovništvo se u osmanlijskom razdoblju dijelilo staleški

na _____, te vjerski na _____

Islamizacija je _____

Povelja kojom je franjevcima omogućeno da ostanu uz narod i budu čuvari katoličke vjere na području Bosne za osmanlijske vladavine zove se _____, a izdata je godine 1463, od sultana _____.

III. razred

Duh zakona napisao je _____ (ime i prezime) i u njemu predlaže podjelu vlasti na _____

Velika francuska revolucija počela je napadom na _____, godine _____ (točan datum)

Koje države su osnivači Sv. Alijanse? a) _____

Sukobljene strane u Američkom ratu za neovisnost su:

Velika Britanija i sjevernoameričke kolonije

Francuska i sjevernoameričke kolonije

BiH u sastavu Osmanlijskog Carstva pokušala je ostvariti svoju autonomiju pod vodstvom _____, godine _____.

Građanski rat u Americi trajao od _____ god. do _____ godine.

Kako se nazivaju najpoznatija djela Ljudevita Gaja i Janka Draškovića ?

Bosanskohercegovački ustanak počeo je potkraj lipnja _____ godine u selu _____ blizu mjesta _____, a završen je _____ god.

Združena francusko-pijemontska vojska nanijela je u dvije odlučujuće bitke poraz habsburškoj vojsci 1859.godine. Bile su to bitke kod _____ i _____.

Strelicama poveži pojmove

a) Jug	1) Konfederacija
b) Sjever	2) Unija

11. Parni stroj je epohalno otkriće koje je _____ (godina) konstruirao i usavršio _____ (ime i prezime).

Rusija je za vrijeme Petra I. Velikog administrativno podijeljena na _____ (točan broj i naziv)

U ratu sa Osmanlijskim carstvom, Petar Veliki je osvojio luku _____na Crnom moru.

Rusija je vodila ratove za vrijeme Katarine II. s Osmanlijskim carstvom i oni su završeni mirom u _____ Bugarskoj godine _____.

Povod ratu između stanovništva kolonija na tlu Sjeverne Amerike i matice Velike Britanije je događaj poznat kao _____ i zbio se _____

Prvi predsjednik SAD bio je _____. (puno ime i prezime)

Pravo nasljedstva habsburškog prijestolja po ženskoj lozi naziva se _____.

Za vrijeme Josipa II. pripadnici svih vjera (Židovi i pravoslavni) postaju ravnopravni _____(aktom) koji je donesen _____godine.

Ustavotvorna skupština u Parizu 27. kolovoza 1789. donosi jedan od najznačajnijih dokumenata u povijesti čovječanstva koji se zove _____

Bečki kongres službeno je trajao od _____god. do _____
(točan datum) (točan datum)

Za vrijeme bana Josipa Jelačića, Kraljevina Hrvatska i Slavonija administrativno je podijeljena na šest županija :

_____ 0,5
_____ 0,5
_____ 0,5
_____ 0,5
_____ 0,5
_____ 0,5

Prva faza ujedinjena Italije je završena i u gradu _____(ime grada), _____(godina) proglašena je Kraljevina Italija.

Prema odredbama Hrvatsko-ugarske nagodbe, Hrvatska je dobila potpunu autonomiju u sljedećim poslovima:

_____ 0,5
_____ 0,5
_____ 0,5
_____ 0,5

U vrijeme hrvatskog narodnog preporoda 1841.godine osnivaju se dvije političke stranke

1. _____ i 2. _____

Mirom u San Stefanu _____ (točan datum) stvorena je tzv.

_____.

Dana 14. travnja 1865. godine na kazališnoj predstavi u Washingtonu, glumac Booth, pristaša Juga izveo je atentat na predsjednika _____. (ime i prezime)

Zaokruži naziv kongresa kojim je završena Velika istočna kriza

Bečki kongres

Berlinski kongres

IV. razred

1. Antanta je savez država _____, _____, _____, a drugi naziv za savez je _____.

2. Političke stranke formiraju se u BiH nakon što Austro-Ugarska preuzima vlast nad našim prostorom. Hrvati su organizirani u dvije stranke: (4 x 0.5)

a.) _____ čiji je predsjednik _____

b.) _____ čiji je predsjednik _____

3. Zaokruži točan odgovor :

a.) Prvi balkanski rat je započeo 1911. T N

b.) Aneksija je nasilno pripajanje određene države u sustav druge države T N

4. Strjelicom poveži važne povijesne događaje sa odgovarajućom godinom :

a.) Aneksija BiH od strane A-U 1.) 1915.

b.) Londonski ugovor 2.) 1945.

c.) Okončanje Drugog svjetskog rata 3.) 1914.

d.) Početak Prvog svjetskog rata 4.) 1908.

5. Što je neposredan povod Prvom svjetskom ratu? _____.

Između kojih država je započeo rat _____ i

Jugoslavenski odbor je organizacija čiji je cilj _____

_____, a nastaje u gradu _____, godine _____.

Na čelu odbora bio je _____.

7. Raspadom Austro-Ugarske nastaju države : _____,

_____, _____,

_____.

8. Pored navedenih povijesnih događaja upiši godine :

a.) Šestosiječanjska diktatura kralja Aleksandra Karađorđevića _____

b.) Uspostava Banovine Hrvatske _____

9. Kronološki poredaj događaja (brojevima od 1 do 4):

a.) formiranje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca _____

b.) početak Drugog balkanskog rata _____

c.) formiranje Država Slovenaca, Hrvata i Srba _____

d.) početak Prvog svjetskog rata _____

Stjepan i Antun Radić osnovali su stranku _____. Stranka stupa u koaliciju godine 1927. sa _____ inastaje _____ koalicija. (puni nazivi stranaka)

Prema Vidovdanskom ustavu Kraljevine SHS je uređen kao

_____, a ustav je ukinuo _____

Hrvatski političar na sjednici Narodnog vijeća SHS (u studenom 1918.) održao je svoj poznati govor: „... *Gospodo još nije prekasno. Ne srljajte kao guske u maglu!*“ Govor je održao hrvatski političar _____

13. Pored nepoznatih pojmova upiši njihovo značenje :

a.) regent _____

b.) oktroirani ustav _____

c.) hegemonija _____

d.) separatizam _____

14. Zaokruži političare koji su bili predsjednici i zamjenici u Narodnom vijeću :

a.) Ante Trumbić b) Antun Korošec c.) Svetozar Pribičević d) Ante Pavelić

Zašto je kralj Aleksandar uveo Šestosiječanjsku diktaturu i koje godine?

Tko i kada vrši atentat na kralja Aleksandra Karađorđevića?

17. Banovina Hrvatska je nastala spajanjem banovina _____ i _____, a njima je priključeno još osam kotara. Prema kojem principu su priključeni ti kotari? _____

18. Vođa nacističkog pokreta u Njemačkoj je _____ koji postaje njemački kancelar _____ god.

19. Prekriži političara koji ne pripada fašističkoj skupini :

a.) Adolf Hitler, b.) Benito Mussolini, c.) Winston Churchill, d.) Vidkun Quisling.

20. Zaokruži istinite tvrdnje:

a.) Ruski predsjednik J.V. Staljin uoči Drugog svjetskog rata sklapa savez sa Hitlerom T N

b.) Kvislinzi je naziv za izdajnike iz vlastitih redova po fašističkom vođi V. Quisling T N

21. Kraljevina Jugoslavija je naziv za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca od _____ godine. Tko je donio odluku o promjeni naziva države? _____

NDH je uspostavljena tijekom Drugog svjetskog rata. Točan nadnevak proglašavanja je _____ na radiopostaji Zagreb, a proglas je objavio _____

23. Rimskim ugovorima izvršeno je razgraničenje između država _____ i _____, a potpisali su ih _____ i _____

Napiši imena visokih dužnosnika NDH koji su pokušali izvršiti njezino spašavanje _____ i _____

25. Mirovna organizacija nastala nakon Drugog svjetskog rata naziva se _____

Vojno-politički blokovi nastali nakon Drugog svjetskog rata (zaokruži ispravne odgovore):

a.) Sjeverno-atlantski pakt b.) Antanta c.) Trojni savez d.) Varšavski pakt

27. Koji događaj je bio povod bezuvjetne kapitulacije Japana _____

Tko je izvršio smaknuće Hrvata koji su padom NDH potražili spas u bijegu prema Austriji? _____

Pokret koji je zahvatio Hrvatsku u razdoblju 1965.-1971. naziva se _____ . Nositelji reformnog pokreta unutar Saveza komunista Hrvatske bili su _____ i _____ .

Hrvatski sabor je proglasio novi ustav demokratske RH koji se zove i "Božićni ustav". Kojeg nadnevnika je izglasan? _____

Hrvatska je proglašena samostalnom i suverenom državom nakon referenduma na kojem se _____ % građana izjasnilo za navedenu opciju. Na temelju rezultata Hrvatski sabor proglasio je suverenu i samostalnu RH. Navedi točan nadnevnik koji se danas obilježava kao Dan državnosti Republike Hrvatske. _____

32. Hrvatska je međunarodno priznata od strane petnaest država Europske zajednice :

a.) 15.I.1991. b.) 10.I.1991. c.) 15.I.1992.

33. Što znači politika *detanta*:

a.) politika sukoba b.) politika razdvajanja c.) politika popuštanja

KLJUČEVI ODGOVORA

I. razred

1. a)	11. b)	21. a)
2. prapovijest	12. b)	22. a)
3. 753.g.pr.Kr.	13. c)	23. Indiju
4. b)	14. c)	24. Punski ratovi
5. Eufrat i Tigris	15. c)	25. c)
6. a)	16. b)	26. c)
7. b)	17. b)	27. b)
8. a)	18. Peloponeski rat	28. Dominat
9. a)	19. a)	29. Tetrarhija
10. a)	20. a)	30. Peloponeski

II. razred

1. Karlo Veliki	11. a)	21. a)
2. a)	12. 1215., Velika povelja sloboda.	22. b)
3. 843. godine.	13. Mehmed II. Osvajač, 1453.	23. kalvinizam.
4. Feudalizam je društvo zasnovano na međuovisnosti, pri čemu je sloj ratnika i vitezova; nadmoćan u odnosu prema seljačkom mnoštvu.	14. c)	24. a)
5. slobodne seljake i kmetove.	15. sultan, velikog vezira, Divan.	25. Vilim III. Oranski
6. Teorije o podrijetlu Hrvata su :	16. a)	26. b)
a) Euroslavenska ili slavenska	17. Galipolja, godine 1353.	27. Nikola Šubić- Zrinski.
b) gotška	18. a)	28. Spahije i raju, muslimane i kršćane
iranska ili perzijska	19. a)	29. Islamizacija je obraćenje na islam kršćana i drugih vjernika
bugarska	20. Tvrtko I. Kotromanić, 1377. godine.	30. Ahd - nama, Mehmeda II. Osvajača
ilirsko - tračka		
Tomislava		
Petar Svačić;		
personalnu uniju		
b)		
10. a) T b) N c) T		

III. razred

1. Montesquieu (Monteskje); zakonodavnu, sudsku, izvršnu 2. Bastilju; 14.7.1789. 3. Rusija; Habsburška Monarhija; Pruska 4. a) 5. Husein- kapetan Gradašćević, 1831.god. 6. 1861.god – 1865.god. 7. „ Kratka osnova horvatskog-slavenskog pravopisanja“ i „ Disertacija“ 8. 1879.god; Dračevo; Gabela; 1878.god. 9. Mađevite (Magevite); Solferina 10. a) Jug-1)Konfederacija b) Sjever- 2) Unija	11. 1769.god.; James Watt 12. 8.gubernija 13. Azov 14. Kučuk – Kajnardžiju; 1774.god. 15. <i>Bostonska čajanka</i>; 1773.god. 16. George Washington 17. Pragmatička sankcija 18. <i>Edikt o vjerskoj toleranciji</i>; 1781.god. 19. <i>Deklaracija o pravima čovjeka i građanina</i> 20. 1. studenog 1814.god. do 9.lipnja 1815.god.	21. riječka, križevačka, zagrebačka, varaždinska, požeška, osječka 22. Torino; 1861. god 23. sudstvo; školstvo, bogoslovlje, unutarnji poslovi 24. Hrvatsko – ugarska stranka; Ilirska stranka 25. 3. ožujka 1878.god.; Velika Bugarska 26. Abraham Lincoln 27. b)
---	--	---

IV. razred

1. Velika Britanija, Francuska i Rusija; naziv je Srdačan savez 2. a.) Hrvatska narodna zajednica, predsjednik Nikola Mandić b.) Hrvatska katolička udruga, predsjednik Josip Štadler 3 a.) N b.) T 4.a.) 4, b.) 1, c.) 2, d.) 3. 5. atentat na austrougarskog prijestolonasljednika Franza Ferdinanda ; između Srbije i Austro-Ugarske 6. stvaranje zajedničke južnoslavenske države nakon rušenja Austro-Ugarske; u Parizu 1915., Ante Trumbić 7. Austrija, Mađarska, Čehoslovačka i Država SHS 8.a.) 1929. b.) 1939. 9.b.) 1, c.) 3, a.) 4 d.) 2	10. HPSS; Demokratskom strankom, Seljačko-demokratska koalicija 11. centralistička, parlamentarna monarhija; Aleksandar Karađorđević 12. Stjepan Radić 13. a.) vršitelj kraljevske dužnosti b.) nametnuti ustav c.) prevlast jednog naroda ili jedne države nad drugom d.) pokret koji teži odvajanju, osamostaljenju 14. b.), c.) d.) 15. kralj Aleksandar je pokušao riješiti državnu krizu nakon atentata u Beogradskoj skupštini; 1929. 16. Veličko Kerin pripadnik VMRO-a ; 1934. 17. Savske i Primorske banovine; prema kriteriju natpolovične većine hrvatskog stanovništva u kotarima	18. Adolf Hitler; 1933. 19.c.) Winston Churchill 20.a.) T b.) T 21. kralj Aleksandar Karađorđević 22. 10. travnja 1941.; Slavko Kvaternik 23. NDH i Italije; Pavelić i Mussolini 24. Mladen Lorković i Ante Vokić 25. Ujedinjeni narodi 26. a.) i d.) 27. bacanje atomskih bombi na Hirošimu i Nagasaki 28. partizani po naredbi J.B.Tita 29. „Hrvatsko proljeće“; Savka Dapčević-Kučar i Mika Tripalo 30. 22. prosinca 1990 31. 94% ; 25. lipnja 1991. 32. c.) 33. c.)
--	---	---

2.2.2.Kartična pitanja za usmeni ispit

razred

Osnove povijesti (*Što je povijest?, podrijetlo riječi, podjela povijesti čovječanstva, računanje vremena, otac povijesti*)

Stari Egipat (*kulturna dostignuća – graditeljstvo, pisma , mumificiranje*)

Mezopotamija (*položaj i pojam, navesti države, klinovo pismo i znamenitosti Babilona*)

Židovi u starom vijeku – lekcija iz knjige

Perzija (*kralj Darije*)

Kretsko – mikenska kultura

Sparta i Atena (*društveno političke značajke – usporedba*)

Grčko – perzijski ratovi - lekcija

Atenski reformatori (*Drakont, Solon, Klisten, Periklo*)

Peloponeski rat - lekcija

Aleksandar Veliki (*osvajajući pohodi*)

Borba rimskih staleža (*pojmovi patriciji i plebejci, pojam plebejski tribun i njegova uloga , ostvarenje Zakonika 12 ploča te privatno i javno pravo*)

Ratovi Rima sa Kartagom

Oktavijan August (*prvi rimski car, uspostava principata, unutrašnja i vanjska politika*)

Dioklecijan (*dominat, reforme, podjela vlasti, progon kršćana*)

razred

Karlo Veliki (*stvaranje carstva, podjela carstva, sukob sa papom, sporazum sa Bizantom*)

Feudalizam (*pojam, postanak riječi, auxilium i beneficij, podjela seljaštva, razdoblje postanka*)

Laička investitura (*pojam i uspostava, posljedice u crkvi, Dictuspapae, dvostruka investitura*)

Etnogeneza i doseljenje Hrvata (*teorije o podrijetlu, seoba Hrvata, pokršćavanje Hrvata*)

Kralj Tomislav (*uspon Hrvatske, krunidba, crkveni sabori*)

Dinastičke promjene u Hrvatskoj i ulazak u personalnu

uniju Križarski ratovi (pojam, povod, uzrok, posljedice)

Engleska u XII. i XIII. st. (Henrik II. i nasljednici, uspostava ustavne vladavine)

Osmanlije (pojam, postanak države, prvo osvajanje Balkana, pad Carigrada,

organizacija vojske, Državna uprava i timarski sustav)

Uspon i vrhunac bosanske države (ban Kulin, Tvrtko I.)

Nestanak bosanskog kraljevstva (Stjepan Tomaš, Stjepan Tomašević, pad Hercegovine)

Reformacija i Katolička obnova (protestantizam, kalvinizam, anglikanizam, posljedice reformacije, protureformacija)

Pobjeda engleskog parlamentarizma (dinastije Tudor i Stuart, građanski rat i Oliver Kromvel, slavna revolucija i Deklaracija o pravima)

Slavne bitke hrvatske vojske sa Osmanlijama (Krbavsko polje, bitka za Siget, bitka za Sisak)

BiH-a u vrijeme turskog vladanja u XVI. i XVII. st. (Bosanski pašaluk, stanovništvo podjela, islamizacija – pojam i posljedica, odnos prema vjerskim zajednicama, Ahd – nama)

III razred

Apsolutizam (pojam, nastanak, obilježja države, oblici, prosvjetiteljstvo, gospodarske teorije)

Prva i Druga industrijska revolucija (pojam, otkrića i posljedice)

Rusija (Petar I. Veliki i Katarina)

Postanak SAD-a - lekcija

Marija Terezija i Josip II u Hrvatskoj (reformе u Hrvatskoj)

Ugarsko posezanje za Hrvatskom (Ugarski sabor 1708.g., Hrvatska pragmatička sankcija 1712.g., Ugarski sabor 1714.g., Hrvatski sabor 1790.g., Ugarski sabor 1790. – 1791.g.)

Pokret kapetana Husein Gradašćevića

Francuska revolucija 1789.g. (uzrok, povod, početak, ideja revolucije, Deklaracije i posljedice- pojava liberalizma i nacionalnog pokreta kao ideja)

Bečki kongres i uspostava Svete alijanse

Velikosrpska ideologija (*Načertanije, utjecaj na BiH-a ustanak 1875.g., ideologija nakon Berlinskog kongresa i što je sa ideologijom dolaskom Karađorđevića*)

Hrvatski narodni preporod (*Ljudevit Gaj i Janko Drašković, političko glasilo, prve političke stranke i pojmovi ilirizam i kroatizam*).

Ban Josip Jelačić (*način izbora, Narodna zahtijevanja, odluke bana, prvi zastupnički hrvatski sabor, rat sa Mađarima*)

Ujedinjenje Italije – lekcija iz knjige

Američki građanski rat (*uzrok, povod, početak, tijek i kraj*)

Hrvatsko – ugarska nagodba 1868.g. (*pripreme za Nagodbu, odredbe nagodbe*)

Veliki BiH-a ustanak 1875. – 1878.g. (*povod, početak, tijek, mir u San Stefanu*)

IV razred

BiH krajem XIX. i početkom XX. st. (*BiH-a pod austrougarskom upravom, Kallay, formiranje političkih stranaka*)

Formiranje vojno – političkih saveza i krize (*Zašto, koji su i kako nastaju, koji su ciljevi?, aneksijska kriza i balkanski ratovi*)

Prvi svjetski rat (*povod i početak rata, Londonski ugovor, kapitulacija Srbije, ulazak SAD-a, kapitulacije i raspad Austro – Ugarske*)

Južnoslavenska ideja za I. svjetskog rata (*Jugoslavenski klub i odbor, deklaracije, Zagrebačka rezolucija i Narodno vijeće SHS, proglašenje Države SHS*)

Ulazak Države SHS u Kraljevstvo SHS - lekcija

Pojava i pobjeda Fašizma u Italiji i Nacizma u Njemačkoj

Radićevo djelovanje u borbi hrvatskog naroda za jednakopravnost (*osnivanje HPSS, govor u Hrvatskom saboru – strah , preimenovanje u HRSS i zašto, promjena političke taktike, koalicija i atentat*)

Jugoslavija između dva rata (*Vidovdanski ustav, proglašenje diktature, promjena naziva države i teritorijalna podjela, Oktroirani ustav i odredbe, ubojstvo kralja*)

Banovina Hrvatska (*Namjesništvo i hrvatsko pitanje, sporazum Cvetković – Maček, Banovina Hrvatska, raspoloženje Srba u Hrvatskoj prema Banovini*)

Povod, početak i bitke prekretnice II. svjetskog rata (*napomenuti i atomske bombe*)

Slom TrećegReicha i sudbina tog teritorija (*gdje su bili sporazumi o podjeli i kakvi su dogovori, sama kapitulacija – zbivanja 1945*)

Nezavisna Država Hrvatska - lekcija

Pokušaj spašavanja NDH , pad NDH i Bleiburška tragedija

Svijet neposredno nakon II. svjetskog rata (*UN, sudski procesi, vojni blokovi*)

Hrvatski otpor od 1965. do. 1971.g. - lekcija Politika Detanta

Nastanak samostalne Hrvatske (*uvodenje višestranačja i demokratska vlast, novi
ustav RH, proglašenje samostalne i suverene države, međunarodno priznanje*)

3.GEOGRAFIJA

1. UVOD

3.1.1. Opće odredbe

Na osnovi članka 79 Uredbe o odgoju i obrazovanju u Sustavu katoličkih škola za Europu učenici, nakon završene četverogodišnje Opće – realne gimnazije, polažu eksternu maturu. Eksternom maturom se provjeravaju znanja, sposobnosti i vještine stečene tijekom četverogodišnjeg obrazovanja.

U tom cilju napravljen je Katalog za polaganje ispita eksterne mature iz predmeta Geografija koji obuhvaća najvažnije programske sadržaje iz geografije što će poslužiti učenicima kao kvalitetna osnovica za nastavak daljnjeg školovanja.

Katalog zadataka za polaganje eksterne mature temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni opći ciljevi ispita, struktura **testa** zasnovana na programskim odrednicama Nastavnog plana i programa četverogodišnje gimnazije, pravilima izrade testa, literaturi i zadacima označenim brojevima od 1 do 100, kao i označenim brojevima rješenja zadataka.

3.1.2. Opći ciljevi ispita i ishodi znanja

Ovim se ispitom želi provjeriti razina usvojenih znanja i stupanj sposobnosti koje su učenici razvili tijekom četverogodišnjeg srednjeg obrazovanja u skladu s ciljevima i zadacima za poučavanje Geografije prema Nastavnom planu i programu četverogodišnje opće – realne gimnazije. Poslije završenog četvrtog razreda gimnazije, učenici/učenice bi trebali/trebale:

Poznavati procese i pojave vezane za razvoj geografije kao znanosti, njezinom podjelom, orijentacijom i kartografijom te sadržajima fizičke geografije: geološka osnova i tektonika Zemlje, reljef, klima, vode, tla, biljni i životinjski svijet.

Poznavati procese i pojave vezane za čovjeka kao stanovnika Zemlje, naseljenost i gospodarske djelatnosti na Zemlji.

Poznavati procese i pojave vezane za globalizaciju i gospodarsko raslojavanje u svijetu te neujednačen gospodarski razvoj u svijetu.

Poznavati procese i pojave vezane za prirodno-geografske i društveno-geografske odlike Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

3.1.3. Vrste zadataka

U testu su upotrijebljeni zadatci objektivnog tipa, a rješavaju se: davanjem odgovora na pitanje kojim se traži točno navođenje podataka; dvočlanim odabirom (DA/NE); višečlanim odabirom (tri, četiri ili više ponuđenih odgovora): prepoznavanjem točne tvrdnje zaokruživanjem točnog odgovora na osnovi ponuđenih rješenja.

3.1.4. Upute za pismeni dio ispita

Katalog pitanja i odgovora izbornog područja Geografija se sastoji od 100 pitanja. Pitanja su izvedena iz nastavnog gradiva koje je učenik tijekom svoga četverogodišnjeg školovanja u općoj gimnaziji prošao iz nastavnog predmeta Geografija.

Pismeni dio testa eksterne mature izbornog područja Geografija će se održati u isto vrijeme, pod jednakim uvjetima i na isti način za sve učenike koji pristupe eksternoj maturi i ispit traje 90 minuta.

Redoslijed rješavanja birate sami. Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke. Ispred svake skupine zadatka je uputa za njihovo rješenje. Pozorno je pročitajte. Kada riješite test, provjerite svoje odgovore.

Vrednovanje zadataka:

Ukupan broj bodova testa iz izbornog područja Geografija je 50 bodova.

Maksimalan broj bodova za svaki zadatak je 3 boda.

Zadatak se može sastojati od jednog, dva ili četiri dijela.

Svaki dio zadatka se boduje.

Bodovanje jednog zadatka koji sadrži više dijelova boduje se na sljedeći način:

Ako jedan zadatak sadrži 4 dijela, onda se svaki točni dio boduje sa 0,50, a za cijeli točan odgovor izračunava se $(4 \times 0,50) = 2$ boda.

Ako jedan zadatak sadrži 3 dijela, onda se svaki točni dio boduje sa 0, 50, a za cijeli točan odgovor izračunava se 1,5 Boda (3 X 0,50)

Ako jedan zadatak sadrži 2 dijela, onda se svaki točni dio boduje sa 0.50, a za cijeli točan odgovori izračunava se (2 x 0, 50) = 1 boda.

Ako jedan zadatak sadrži 1 dio, onda se točni odgovor boduje 1 ili 2 boda.

netočan,

zaokruženo više ponuđenih odgovora, a traži se jedan ili dva, nečitko i nejasno napisan.

lažno predstavljanje,

ometanje drugih učenika,

prepisivanje,

pisanje crvenom kemijskom,

upotreba mobilnih telefona i drugih elektronskih uređaja

3.1.5. Upute za usmeni ispit

Na usmenom ispitu učenici odgovaraju pojedinačno pred tročlanim ispitnim povjerenstvom, nakon što izvuku jednu od više ponuđenih kartica. Na svakoj kartici se nalazi po tri pitanja iz različitih tematskih oblasti koje je učenik tijekom srednjoškolskog obrazovanja u općoj gimnaziji izučio u nastavi iz nastavnog predmeta Geografija. Ako učenik, nakon što pročita pitanja s izvučene kartice, zaključi da nije dovoljno spreman, može izvući drugu karticu, ali mu se tada snizuje zaključna ocjena na usmenom ispitu.

3.2.PITANJA ZA PRIPREMU

3.2.1. Test sa ključem odgovora

Zaokruži točan odgovor !

Astronomska jedinica je vrijednost srednje udaljenosti:

- A. Mjeseca od Zemlje
- B. Zemlje od Sunca
- C. Mjeseca od Sunca
- D. Sunca od središta galaktike

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Granica između Zemljinoga plašta i kore je ploha:

- A. Gutenbergova diskontinuitet
- B. Mohorovičićeva diskontinuitet
- C. Krambergerova diskontinuitet
- D. Wegenerova diskontinuitet

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koja skupina minerala prevladava u kemijskome sastavu litosfere?

- A. silikati
- B. karbonati
- C. oksidi
- D. hidroksidi

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

4. Za koliko se stupnjeva geografske dužine okrene Zemlja za 2 minute?

- 4°
- 2°
- 0,5°
- 1,5

1 bod

Zaokruži točne odgovore!

U kojim su toplinskim pojasevima tijekom godine najveće razlike u trajanju dana i noći?

- A. sjeverni umjereni
- B. žarki
- C. sjeverni hladni
- D. južni umjereni
- E. južni hladni

1 bod (2 x 0,50)

Zaokruži točan odgovor !

U kojim slojevima atmosfere s porastom nadmorske visine opada temperatura?

- A. troposferi i stratosferi
- B. stratosferi i mezosferi
- C. mezosferi i termosferi

D. troposferi i mezosferi

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Kako se naziva postupak mijenjanja i nadopunjavanja sadržaja izvornih karata?

- A. aerofotogrametrija
- B. generalizacija
- C. reambulacija
- D. orijentacija

bod

Zaokruži točan odgovor!

Koji od navedenih procesa ima za posljedicu nastajanje dubokomorskih jaraka?

- A. podvlačenje
- B. smicanje
- C. boranje
- D. razmicanje

1 bod

Dopuni rečenicu !

9. Temperatura je _____ stanje atmosfere

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

10. U kojemu je od navedenih mjeseci Zemlja najbliža Suncu?

- A. u siječnju
- B. u travnju
- C. u srpnju
- D. u lipnju

1 bod

Zaokruži točan odgovor!

11. Kalendar koji je u službenoj upotrebi od kraja 19. st. zove se *julijanski kalendar*. T

N

1 bod

Zaokruži točne odgovore !

12. Koje su među navedenima tople morske struje?

- A. Bengvelska
- B. Humboldtova
- C. Kuro Shio
- D. Mozambička
- E. Zapadnoaustralska

1 bod (2 x 0,50)

Zadatak riješi računajući i dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Izračunajte srednju dnevnu temperaturu zraka ako je izmjerena temperatura u 7 sati 8 °C, u 14 sati 16 °C, a u 21 sat 10 °C.

Srednja dnevna temperatura iznosi _____ °C.

bod

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Koliko iznosi udaljenost u prirodi između dvije točke ako je na geografskoj karti mjerila 1 : 200 000 prikazana s 10 cm?

Udaljenost u prirodi iznosi _____ km.

bod

Zadatak riješi računajući i dopunjavanjem sljedećih rečenica!

Izračunaj koliko će biti sati po pojasnom vremenu na zadanim meridijanima kada je u Londonu podne.

Na meridijanu 60° zapadno od početnog bit će _____ sati.
Na meridijanu 120° zapadno od početnog bit će _____ sati.

bod (2 x 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Vrstama karata pridružite izolinije koje se na njima primjenjuju.

1. seizmička karta	_____	A. izobare
2. sinoptička karta	_____	B. izobate
3. pomorska karta	_____	C. izohipse
4. reljefna karta	_____	D. izokline
		E. izoseiste

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Egzogenim procesima pridružite tipove reljefa za koje su karakteristični.

1. abrazija	_____	B. krški reljef
2. egzaracija	_____	C. obalni reljef
3. fluvijalna erozija	_____	D. pustinski reljef
4. korazija	_____	E. riječni reljef
A. glacijalni reljef		

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Procesima pridružite odgovarajuće opise.

1. erozija	_____	A. dobivanje novih plodnih površina
2. dezertifikacija	_____	odvodnjavanjem
3. lateralizacija	_____	B. ispiranje tla i povećanje udjela željeza i
4. salinizacija	_____	aluminija
		C. spiranje i razaranje tla, prirodno ili pod
		utjecajem čovjeka
		D. stvrdnjavanje, raspucavanje tla i širenje
		pustinja
		E. zaslanjivanje tla na navodnjavanjem
		površinama

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Načinima postanka pridružite vrste stijena.

1. hlađenje magme	_____	A. mehaničke sedimentne stijene
2. lučenje iz zasićenih otopina	_____	B. dubinske magmatske stijene
3. taloženje ostataka organizama	_____	C. kemijske sedimentne stijene
4. promjena utjecajem tlaka i temperature	_____	D. metamorfne stijene
		E. organogene sedimentne stijene

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Elementima karte pridružite pripadajuće pojmove .

1. geografski elementi	_____	A. oblik karte
2. matematički elementi	_____	B. godina izdanja
3. ostali elementi	_____	C. mjerilo karte
4. redakcijski elementi	_____	D. reljef
		E. statistički podatci

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Tipovima klime pridružite poljoprivredne kulture koje su za njih karakteristične.

1. savanska klima	_____	A. datulja
2. sredozemna klima	_____	B. ječam
3. suha pustinjska klima	_____	C. kaučukovac
4. umjereno topla vlažna klima	_____	D. kava
		E. maslina

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Svemirskim tijelima pridružite odgovarajuće opise.

1. asteroidi	_____	A. komadići stijene ili prašine u Svemiru
2. kometi	_____	B. kamena tijela između Marsa i Jupitera
3. meteori	_____	C. smrznuta voda, CO ₂ , metan
4. meteoriti	_____	D. mala kamena tijela koja padnu na Zemljinu površinu
		E. sitne čestice koje sagorijevaju u Zemljinoj atmosferi

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Reljefnim oblicima pridružite odgovarajuće egzogene procese.

1. kamenica	_____	A. abrazija
2. klif	_____	B. deflacija
3. U dolina	_____	C. egzaracija
4. V dolina	_____	D. fluvijalna erozija
		E. korozija

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Rudama pridružite odgovarajuće skupine.

1. zlato	_____	A. rude obojene metalurgije
2. titan	_____	B. rude plemenitih metala
3. boksit	_____	C. rude rijetkih metala
4. magnetit	_____	D. rude crne metalurgije
		E. rude organskoga porijekla

2 boda (4 X 0,50)

Zaokruži točan odgovor !

Broj živorođenih na tisuću stanovnika je:

- A. natalitet
B. stopa nataliteta
C. rodnost
D. stopa prirodnoga priraštaja

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

26. Koje su migracije, prema uzroku, bile najintenzivnije u posljednja dva stoljeća?

- A. etničke
B. vjerske
C. kulturne
D. gospodarske

1 bod

Za koje su zemlje karakteristične konurbacije?

- A. za Belgiju i Nizozemsku
- B. za Englesku i Škotsku
- C. za Mađarsku i Austriju

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Za što se danas prvenstveno rabi pomorski promet? A. u turističke svrhe
B. za brzo povezivanje udaljenih krajeva C. kao jeftin prijevoz velikih tonaža tereta

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koji kontinent ima najviše stope porasta broja stanovnika u posljednjih deset godina?

- A. Afrika
- B. Azija
- C. Europa

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Stari industrijski prostori nastali su nakon Prve industrijske revolucije uz ležišta:

- A. ugljena
- B. nafte
- C. zemnoga plina
- D. željezne rude
- E. bakra

bod (2 x 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Oblicima poljoprivredne proizvodnje pridružite pripadajuća obilježja.

1. komercijalna plantažna	_____
2. nomadsko stočarstvo	_____
3. intenzivna autarkična poljoprivreda	_____
4. transhumantno stočarstvo	_____

- A. visoki prinosi na jedinici površine, proizvodnja uglavnom za vlastite potrebe
- B. uzgoj stoke u pokretu u suhim područjima
- C. kombinacija ljetne i zimske ispaše
- D. monokulturna proizvodnja u tropskome pojasu
- E. uzgoj stoke na velikim pašnjačkim površinama

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Rudama pridružite odgovarajuće skupine.

1. zlato	_____	A. rude obojene metalurgije
2. titan	_____	B. rude plemenitih metala
3. boksit	_____	C. rude rijetkih metala
4. magnetit	_____	D. rude crne metalurgije
		E. rude organskoga porijekla

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Tipovima naselja pridružite odgovarajuća obilježja.

1. novovjekovni grad	_____	A. agora
2. antički rimski grad	_____	B. forum
3. antički grčki grad	_____	C. obrtničko-trgovačka podgrađa
4. srednjovjekovni europski grad	_____	D. prvi parkovi
		E. rušenje bedema

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Gradskim regijama pridružite odgovarajuće primjere.

1. konurbacija	_____	B. BoWash
2. aglomeracija	_____	C. Merseyside
3. megagrađ	_____	D. Split
4. megalopolis	_____	E. Metro Manila
A. Sao Paolo		

2 boda (4 X 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

35. S obzirom na funkciju naselja, uz tercijarne i kvartarne djelatnosti, gradska naselja karakteriziraju _____ djelatnosti, a seoska prvenstveno _____ djelatnosti.

1 bod

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Oblicima prometa pridružite odgovarajuća obilježja.

1. cestovni	_____	A. gigantizam u proizvodnji prometnih sredstava
2. telekomunikacijski	_____	B. najbrži oblik putničkoga prometa
3. zračni	_____	C. najučinkovitiji u prigradskome prometu
4. željeznički	_____	D. najmlađi oblik promet
		E. prijevoz od vrata do vrata

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Državama pridružite značajna središta vjerskoga turizma.

1. BiH	_____	A. Fatima
2. Francuska	_____	B. Loreto
3. Portugal	_____	C. Lourdes
4. Španjolska	_____	D. Međugorje
		E. Montserrat

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

38. Vrste prostornog kretanja stanovništva pridružite odgovarajući primjer

1. konačna migracija	_____	A. dnevno putovanje radnika na radno mjesto
2. privremena migracija	_____	B. odlazak na godišnji odmor
3. redovita cirkulacija	_____	C. odlazak na liječenje u Krapinske Toplice
4. sezonska cirkulacija	_____	D. preseljavanje stanovništva Bosne i Hercegovine u Njemačku
		E. preseljavanje stanovništva Republike Hrvatske u Gradišće

2 boda (4 X 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

39. Demografska ekspanzija je _____ .

1 bod

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

40. Turističkim znamenitostima pridružite državu

1. Dolina kraljica	_____	A. Australija
2. Partenom	_____	B. Brazil
3. Taj Mahal	_____	C. Egipat
4. Uluru Kata - Tjuta	_____	D. Grčka
		E. Indija

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

41. Tipovima poljoprivredne proizvodnje pridružite pripadajuće opise

1. ekstenzivno komercijalno stočarstvo	_____	A. mesno govedarstvo na rančevima
2. intenzivna autarkična poljoprivreda	_____	B. mliječno govedarstvo na farmama
3. intenzivno komercijalno stočarstvo	_____	C. uzgoj kakaovcau Obali Bjelokosti
komercijalna plantažna poljoprivreda	_____	D. uzgoj riže u Hindustanu
		E. uzgoj tulipana u Nizozemskoj

2 boda (4 X 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

42. Urbani sustav kojim dominira jedno središte zove se _____ urbani sustav, za razliku od _____ urbanog sustava u kojem postoji veći broj podjednako važnih gradskih središta.

1 bod (2 x 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

43. Ponuđeni pojmovi: *konurbacija, megagrad, trabant, megalopolis.*

Gradsku regiju kojom dominira jedno središte te ima više od 10 milijuna stanovnika zovmo _____, a gotovo kontinuirano izgrađenu urbanu zonu koja obuhvaća više velikih gradova s više od 25 milijuna stanovnika zovemo _____.

1 bod (2 x 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

44. Povremeno naseljeni kopneni prostor Zemlje naziva se _____.

1 bod

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

45. Grad s područjem koje mu funkcionalno gravitira čini _____ regiju.

1 bod

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

46. Najzastupljenija žitarica u proizvodnji Monsunske Azije je _____.

1 bod

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

47. Opća stopa fertiliteta pokazuje odnos broja _____ u jednoj godini i ukupnog broja _____ stanovništvo u fertilnoj dobi odnosno ostvarenu plodnost.

1 bod (2 x 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

48. Ekspanzivna populacijska politika ima kao cilj _____ stanovništva ili održanje na postojećoj razini. Provođe je gospodarski razvijene zemlje svijeta (npr. Švedska).

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koji od navedenih prostora ima najveću ukupnu površinu pod šumom?

- A. Južna Amerika
- B. Ruska Federacija
- C. Sjeverna i Srednja Amerika
- D. Afrika

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Genova je najveća talijanska luka s izlazom:

- A. na Egejsko more
- B. na Jonsko more
- C. na Ligursko more
- D. na Tirensko more

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

51. U koju su se integraciju 1994. god. udružili SAD, Kanada i Meksiko?

- IMO
- NAFTA
- OPEC
- WTO

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koji je grad političko središte Škotske?

- A. Glasgow
- B. Newcastle
- C. Edinburgh
- D. Aberdeen

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koje su francuske regije bogate rudama u prošlosti bile predmet spora između Francuske i Njemačke?

- A. Akvitanija i Provansa
- B. Alzace i Lorraine
- C. Azurna obala i Vogezi
- D. Provansa i Lorraine

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koja institucija donosi odluku o statusu kandidata i prijemu države-kandidatkinje u punopravno članstvo Europske unije?

- A. Europski parlament
- B. Europsko vijeće
- C. Vijeće Europe

D. Vijeće Europske unije

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koje su od navedenih države ušle u Europsku zajednicu 1973. godine?

- A. Italija
- B. Španjolska
- C. Ujedinjeno Kraljevstvo D. Portugal
- E. Danska

bod (2 x 0,50)

Zaokruži točan odgovor !

Koje se od navedenih multinacionalnih kompanija bave proizvodnjom goriva i maziva?

- A. ExxonMobil
- B. Royal DutchShell C. IBM
- D. Toyota motors
- E. Citigroup

bod (2 x 0,50)

Zaokruži točan odgovor !

Koja se među visokorazvijenim državama Europe izdvaja po najrazvijenijoj poljoprivredi ?

- A. Francuska
- B. Švedska
- C. Njemačka
- D. Ujedinjeno Kraljevstvo

bod

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Dvije otočne sredozemne države članice Europske unije su _____ i _____.

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koja je rudama najbogatija regija Kanade ?

- A. Apalači
- B. Kanadski štit
- C. Kordiljeri
- D. Središnja ravnica

1 bod

Zaokruži točan odgovor !

Koja su dvije aglomeracije najveća demografska središta Indije ?

- A. Bengaluru
- B. Chennai
- C. Delhi
- D. Mumbai

1 bod (2 x 0,50)

Zaokruži točan odgovor !

61. Na kojem se otoku nalazi većina industrijskog pojasa?

Hokkaido
Honshu
Kyushu
Shikoku

1 bod

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Geografskim regijama SAD-a pridružite gospodarska središta.

1. Srednji zapad	_____	A. Anchorage
2. Zapad	_____	B. Boston
3. Jug	_____	C. Chicago
4. Sjeveroistok	_____	D. Denver
		E. Atlanta

2 boda (4 X 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Kroz zadatak dopunjavanja pokaži koliko znaš o geografskom položaju i podrijetlu imena Bosne i Hercegovine

Bosna i Hercegovina se prvi put spominje u _____ stoljeću.

Bosna je dobila ime po ilirskom obliku riječi *bassinus* što znači _____ .

Bosna i Hercegovina ima površinu od _____ km².

Bosna i Hercegovina je smještena u _____ Europi.

2 boda (4 X 0,50)

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Za točnu tvrdnju zaokruži slovo T (točno), a za netočnu tvrdnju zaokruži N (netočno).

- A. Dinarske planine se u Bosni i Hercegovini pružaju u smjeru sjeverozapad-jugoistok. T N
B. Najviša planina u Bosni i Hercegovini je Bjelašnica. T N
C. Planine više od 2000 m su: Volujak, Čvrstica, Treskavica, Bjelašnica, Zelengora. T N
D. Planine srednje visine u našoj zemlji su: Grmeč, Manjača, Čemernica, Vlašić, Igman. T N

2 boda (4 X 0,50)

Zaokruži točne odgovore !

65. Ofiolitskom planinskom pojasu pripadaju planine:

Vran, Čvrstica, Čemernica
Treskavica, Zelengora, Maglić
Vranica, Čvrstica, Komar
Uzlanac, Borja, Ozren

1 bod

Zaokruži točne odgovore !

Najveći broj sunčanih sati u Bosni i Hercegovini ima grad:

- A. Ljubinje
B. Trebinje
C. Nevesinje
D. Bileća

1 bod

Zaokruži točne odgovore !

Najnižu količinu padalina u Bosni i Hercegovini ima:

- A. Središnja Bosna

- B. Bosanska krajina
- C. Niska Hercegovina
- D. Semberija

1 bod

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma

Rijekama pridružite polja koja su nastala u donjim dijelovima njihovih tokova neposredno prije ulijevanja u Savu:

1. Drina i Sava	_____	A. Šamačko polje
2. Bosna i Sava	_____	B. Ivanjsko polje
3. Vrbas i Sava	_____	C. Semberija
4. Ukrina i Sava	_____	D. Lijeve polje

2 boda (4 X 0,50)
tako što ćeš broj

Poveži geografski pojam (slovo) sa njegovim značenjem (broj), upisati na odgovarajuću liniju.

a) _____ Manjača	1. kraško polje
b) _____ Glamočko polje	2. planina
c) _____ Bijambare	3. naplavna (aluvijalna nizina)
d) _____ Šamačko polje	4. pećina

2 boda (4 X 0,50)

70. Podvuci kraška polja Bosne i Hercegovine:

a) Lijeve	b) Livanjsko
c) Šamačko	d) Glamočko
e) Popovo	f) Nevesinjsko polje

2 boda (4 X 0,50)

Poveži endemske vrste Bosne i Hercegovine (slovo) sa područjima koja naseljavaju (broj), tako što ćeš broj upisati na odgovarajuću liniju.

a) _____ planinska voluharica	1. pećina Vjetrenica
b) _____ čovječja ribica	2. Hutovo blato
c) _____ riba jegulja	3. u Prokoškom jezeru
d) _____ vodozemac triton	4. u planinskim područjima

2 boda (4 X 0,50)

Dopuni rečenice!

Gdje se nalaze ušća bosanskohercegovačkih rijeka u Savu?

- Ušće Drine u Savu je kod _____.
- Ušće Bosne u Savu je kod _____.
- Ušće Une u Savu je kod _____.
- Ušće Vrbasa u Savu je kod _____.

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma

Navedenim gradovima pridruži rudu koja se vadi u njihovoj blizini:

1. limonit	_____	A. Vareš
2. boksit	_____	B. Banovići
3. željezo	_____	C. Prijedor
4. ugljen	_____	D. Vlasenica

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma

Industrijskoj regiji pridruži baze zahvaljujući kojima je nastala:

1. Tuzlanska industrijska regija	_____	A. ugljen, željezo i poljoprivredna okolica
2. Banjalučka industrijska regija	_____	B. boksit i hidroenergija
3. Sarajevska industrijska regija	_____	C. ugljen i sol
4. Mostarska industrijska regija	_____	D. geografski položaj, kvalificirana radna snaga i bogata rudonosna okolica

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma

75. Navedenim prometnim pravcima pridruži odgovarajuće prijevoje:

Sarajevo - Tuzla	_____	Čemerno
Sarajevo - Mostar	_____	Ivan sedlo
Travnik - Bugojno	_____	Kupreška vrata
Bugojno - Kupres	_____	Karaula
Foča- Bileća	_____	Komar

2,5 boda (5 X 0,50)

Poveži rijeku (slovo) sa njenim mjestom nastanka ili izvorištem (broj) upisujući odgovarajući broj na praznu liniju.

a) _____ Vrbas	1. Šćepan polje
b) _____ Bosna	2. Zec planina
c) _____ Drina	3. podnožje planine Igman
d) _____ Neretva	4. obronci Zelengore

2 boda (4 X 0,50)

77. Dopuni rečenice:

- Najvažniji centar vjerskog turizma u BiH je _____
- Jedina riječna luka BiH na rijeci Savi je _____
- Zračna luka Butmir nalazi se u _____
- U Hercegovini, u kraškom polju, smještena je termoelektrana _____.

2 boda (4 X 0,50)

78. Točnu tvrdnju zaokruži slovo T (točno), a za netočnu tvrdnju zaokruži N (netočno). Po popisu stanovništva iz 2013. godine, Bosna i Hercegovina je imala 3.531.159 stanovnika.

T N

Od 1876. godine pa do 2013. BiH je imala najveću gustoću prema popisu iz 1991. godine i iznosila je 87 stan./ km².

T N

c) Prvi popis stanovništva u BiH obavljen je 1878 godine.

T N

d) Popis stanovništva izvršen je 1941. godine.

T N

2 boda (4 X 0,50)

Zaokruži točne odgovore !

Ukupna dužina granica Republike Hrvatske iznosi:

- A. 1028 km
- B. 2028 km
- C. 3028 km
- D. 4028 km

1 bod

Zaokruži točne odgovore !

Najrasprostranjenija vrsta tla u peripanonskoj i panonskoj Hrvatskoj je: A. podzol

- B. crvenica
- C. crnica
- D. treset

1 bod

Zaokruži točne odgovore !

Koliko županija ima u Republici Hrvatskoj (bez grada Zagreba)?

- A. 20
- B. 21
- C. 22
- D. 23

1 bod

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

82. Prema reljefnim odlikama Republika Hrvatska se dijeli na: _____, _____ i _____.

1 bod

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma !

83. Krajnjim točkama teritorija Republike Hrvatske pridružite županiju.

1. najistočnija točka _____	A. Dubrovačko - neretvanska županija
2. najjužnija točka _____	B. Istarska županija
3. najsjevernija točka _____	C. Međimurska županija
4. najzapadnija točka _____	D. Vukovarsko - srijemska županija

2 boda (4 X 0,50)

84. Zaokruži točne odgovore !

a) Najduža rijeka koja protječe kroz Hrvatsku je Drava.	T	N
b) Vode Hrvatske pripadaju Jadranskom i Crnomorsko slijevu.	T	N
c) Najveće prirodno jezero u Hrvatskoj je Vransko jezero.	T	N
d) Jadransko je more najsjeverniji zaljev Sredozemnog mora.	T	N

2 boda (4 X 0,50)

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma !

Reljefnim oblicima pridružite odgovarajuće primjere

1. gora _____	A. Biokovo
2. planina _____	B. Bukovica
3. polje u kršu _____	C. Gacko polje
4. zaravan u kršu _____	D. Lonjsko polje
	E. Medvednica

2 boda (4 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi pomoću priložene karte Bosne i Hercegovine. Na prazne linije na karti upiši broj odgovarajućeg naziva planine i nizine:

Zelengora
Semberija
Kozara
Vlašić

2 boda (4 X 0,50)

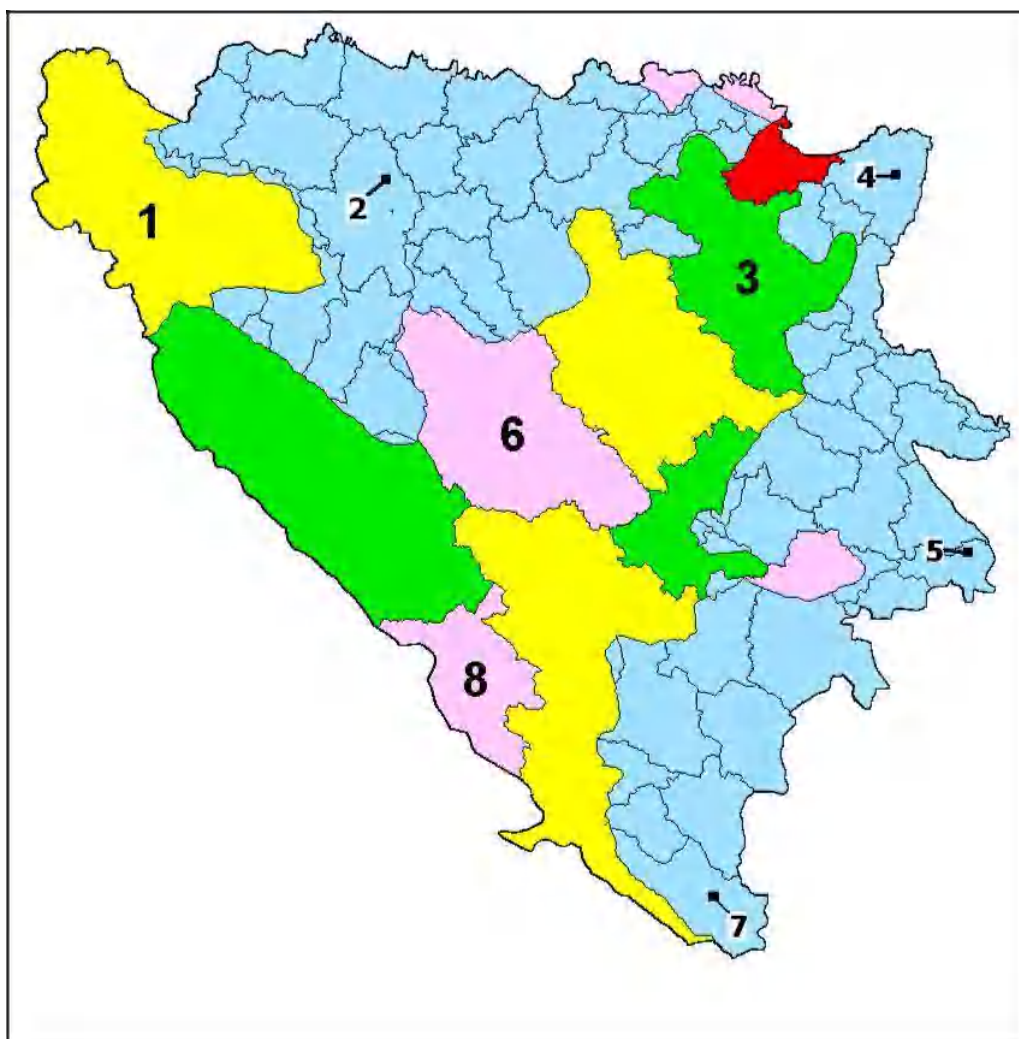
Pažljivo pogledajte kartu sa riječnom mrežom Bosne i Hercegovine. Koje rijeke su označene brojevima?

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

2 boda (4 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi pomoću priložene karte Bosne i Hercegovine. Na crtama pored karte označenim brojevima 1,2,3 i 8 upiši imena kantona/županija u Federaciji Bosne i Hercegovine, a na crtama označenim brojevima 2,4,5 i 7 upiši imena gradova u Republici Srpskoj

Županije u FBiH:

Gradovi u RS:

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

6 _____

5 _____

8 _____

7 _____

2 boda (4 X 0,50)

89. Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte Bosne i Hercegovine.

U kružice na karti prema smještaju upiši slova za sljedeće

HE (hidroelektrane). A. HE Višegrad

B. HE Bočac

C. HE Slapovi na Uni

D. HE Jablanica

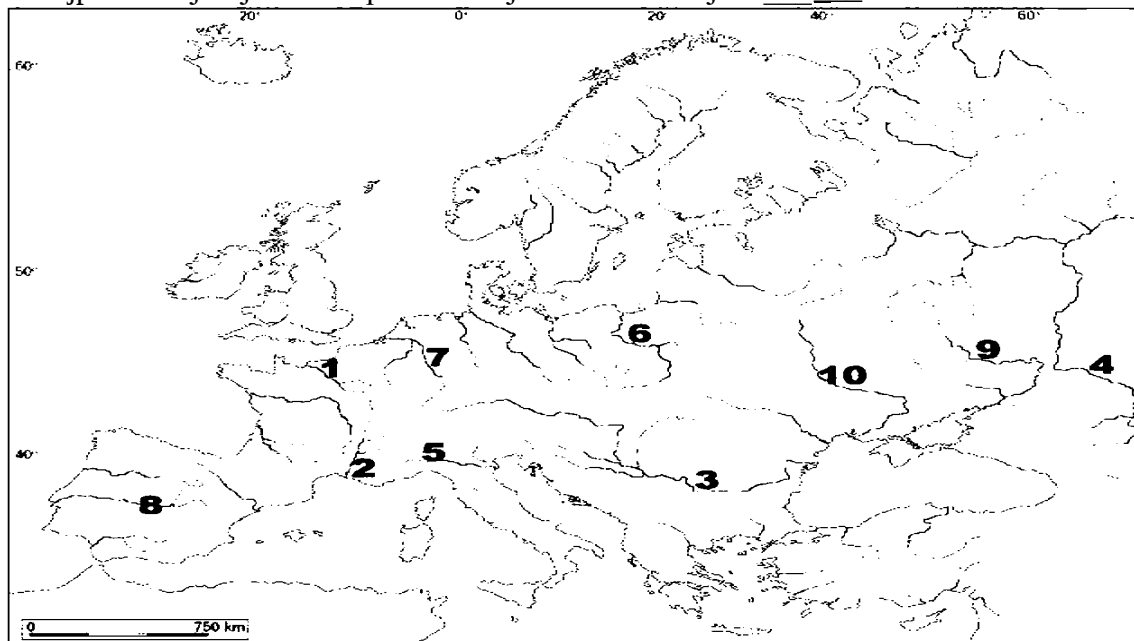
2 boda (4 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte Europe

Uz zadane opise upišite broj s geografske karte prikazane na

slici: a. Najdulja europska rijeka na karti je označena brojem _____.

b. Najprometnija rijeka Europe na karti je označena brojem _____.

1 bod (2 x 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte !

Na crte pored karte upišite imena pokrajina Ujedinjenoga Kraljevstva koje su na karti označene brojevima od 1 do 4.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

2 boda (4 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte

Na crte ispod karte upišite imena kanadskih gradova koji su na karti označeni brojevima 1 i 2 te ime frankofonske kanadske provincije označene okomitim crtama.

Gradovi: 1. _____ 2. _____

Provincija: _____

1,5 boda (3 X 0,50)

93. Na priloženoj karti Italije:

A. crtama povežite gradove koji čine talijanski industrijski trokut

B. zaokružite pomorsku luku koja nema vlastito nacionalno

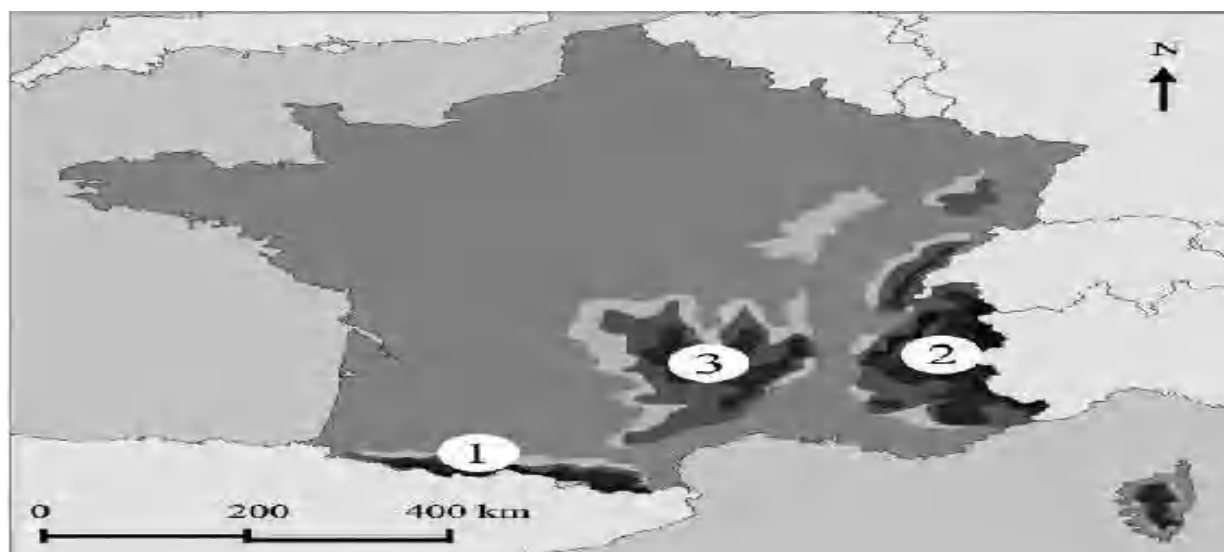
zaleđe C. uz kružić upišite ime najvažnijega središta na Siciliji

1,5 boda (3 X 0,50)'

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte

Na crte upišite imena prirodnih cjelina Francuske koje su na karti označene brojevima 1, 2 i 3.

1,5 boda (3 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte 95. Na priloženu slijepu kartu upišite:

- A. broj 1 u državu u kojoj je sjedište Europskoga parlamenta
B. broj 2 u državu u kojoj je potpisan ugovor o osnivanju Europske unije
C. broj 3 u državu u kojoj je sjedište Europske komisije.

1,5 boda (3 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte

Upišite ime nacionalnoga parka uz odgovarajući opis i broj s karte. a.

- 1 – Najstariji nacionalni park u svijetu je _____. b.
2 – Kanjon rijeke u Arizoni je _____. c.
3 – Močvarni nacionalni park na Floridi je _____.

1,5 boda (3 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte

Upišite brojeve kojima su na karti označeni gradovi Hamburg, München i Berlin.

Hamburg _____

München _____

Berlin _____

1,5 boda (3 X 0,50)

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte

98. Upišite naziv klasične industrijske regije i ime države u kojoj se danas nalazi

regija

država

A _____

B _____

C _____

3 boda (6 X 0,50)

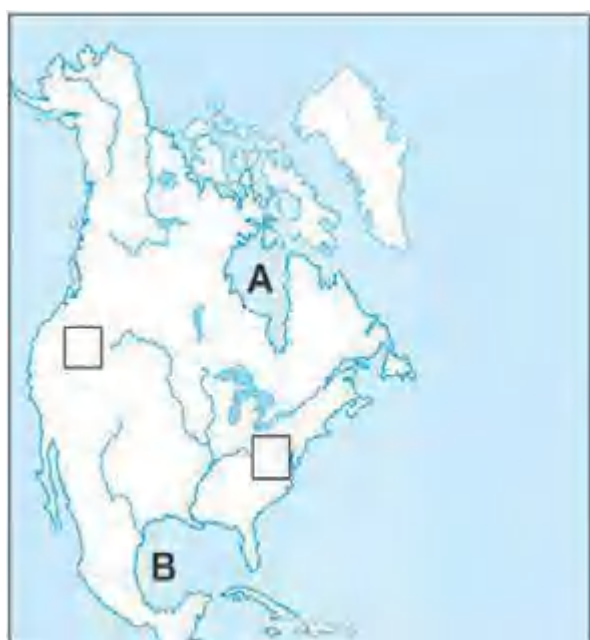
99. Sljedeće pitanje riješi uz pomoć slijepe karte Europe.

- a. Upišite broj 1 u državu u kojoj je potpisan ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice.
- b. Upišite broj 2 u državu u kojoj je sjedište Europske središnje banke.
- c. Upišite broj 3 u državu u kojoj je potpisan ugovor koji je zamjena za neizglasan europski ustav.

1,5 boda (3 X 0,50)

Sljedeće pitanje dopuni pomoću priložene karte.

Zaljev označen slovom A
je _____

Zaljev označen slovom
B je _____

U kvadratiće na karti upišite odgovarajući broj:

1– Kordiljeri 2 –Appalachian gorje (Apalači)

2 boda (4 X 0,50)

Ključ odgovora

Astronomska jedinica je vrijednost srednje udaljenosti:

B. Zemlje od Sunca

Granica između Zemljinoga plašta i kore je ploha:

B. Mohorovičićeva diskontinuitet

3. Koja skupina minerala prevladava u kemijskome sastavu litosfere?

silikati

Za koliko se stupnjeva geografske dužine okrene Zemlja za 2 minute?

0,5°

5. U kojim su toplinskim pojasevima tijekom godine najveće razlike u trajanju dana i noći

A. sjeverni umjereni

D. južni umjereni

6. U kojim slojevima atmosfere s porastom nadmorske visine opada temperatura?

D. troposferi i mezosferi

7. Kako se naziva postupak mijenjanja i nadopunjavanja sadržaja izvornih karata?

reambulacija

8. Koji od navedenih procesa ima za posljedicu nastajanje dubokomorskih jaraka?

podvlačenje

9. Temperatura je toplinsko stanje atmosfere.

10. U kojemu je od navedenih mjeseci Zemlja najbliža Suncu?

A. u siječnju

Kalendar koji je u službenoj upotrebi od kraja 19. stoljeća zove se julijanski kalendar. N

Koje su među navedenima tople morske struje?

Kuro Shio

Mozambička

13. Izračunajte srednju dnevnu temperaturu zraka ako je izmjerena temperatura u 7 sati 8 °C, u 14 sati 16 °C, a u 21 sat 10 °C.

Srednja dnevna temperatura iznosi 11 °C.

14. Koliko iznosi udaljenost u prirodi između dvije točke ako je na geografskoj karti mjerila 1: 200 000 prikazana s 10 cm?

Udaljenost u prirodi iznosi 20 km.

15. Izračunaj koliko će biti sati po pojasnom vremenu na zadanim meridijanima kada je u Londonu podne.

Na meridijanu 60° zapadno od početnog bit će 8 sati.

Na meridijanu 120° zapadno od početnog bit će 4 sati.

16. Vrstama karata pridružite izolinije koje se na njima primjenjuju.

seizmička karta E

sinoptička karta A

pomorska karta B

reljefna karta C

17. Egzogenim procesima pridružite tipove reljefa za koje su karakteristični.

abrazija C
egzaracija A
fluvijalna erozija E
korazija D

18. Procesima pridružite odgovarajuće opise.

erozija C
dezertifikacija D
lateralizacija B
salinizacija E

19. Načinima postanka pridružite vrste stijena.

hlađenje magme B
lučenje iz zasićenih otopina C
taloženje ostataka organizama E
promjena utjecajem tlaka i temperature D

20. Elementima karte pridružite pripadajuće pojmove.

geografski elementi D
matematički elementi C
ostali elementi E
redakcijski elementi B

21. Tipovima klime pridružite poljoprivredne kulture koje su za njih karakteristične.

1. savanska klima D
2. sredozemna klima E
3. suha pustinjska klima A
4. umjereno topla vlažna klima B

22. Svemirskim tijelima pridružite odgovarajuće opise.

asteroidi B
kometi C
meteori E
meteoriti D

23. Reljefnim oblicima pridružite odgovarajuće egzogene procese.

kamenica E
klif A
U dolina C
V dolina D

24. Rudama pridružite odgovarajuće skupine.

zlato B
titan C
boksit A
magnetit D

Broj živorođenih na tisuću stanovnika je:

B. stopa nataliteta

26. Koje su migracije, prema uzroku, bile najintenzivnije u posljednja dva stoljeća?

gospodarske

27. Za koje su zemlje karakteristične konurbacije?

B. za Englesku i Škotsku

28. Za što se danas prvenstveno rabi pomorski promet?

C. kao jeftin prijevoz velikih tonaža tereta

29. Koji kontinent ima najviše stope porasta broja stanovnika u posljednjih deset godina?

Afrika

Stari industrijski prostori nastali su nakon Prve industrijske revolucije uz ležišta:

ugljena

D. željezne rude

31. Oblicima poljoprivredne proizvodnje pridružite pripadajuća obilježja.

komercijalna plantažna D

nomadsko stočarstvo B

intenzivna autarkična poljoprivreda A

transhumantno stočarstvo C

32. Rudama pridružite odgovarajuće skupine.

zlato B

titan C

boksit A

magnetit D

33. Tipovima naselja pridružite odgovarajuća obilježja.

novovjekovni grad D

antički rimski grad B

antički grčki grad A

srednjovjekovni europski grad C

Gradskim regijama pridružite odgovarajuće primjere.

konurbacija C

aglomeracija D

megagrad A

megalopolis B

S obzirom na funkciju naselja, uz tercijarne i kvartarne djelatnosti, gradska naselja karakteriziraju sekundarne djelatnosti, a seoska prvenstveno primarne djelatnosti.

36. Oblicima prometa pridružite odgovarajuća obilježja.

cestovni E

telekomunikacijski D

zračni B

željeznički C

Državama pridružite značajna središta vjerskoga turizma.

BiH D

Francuska C

Portugal A

Španjolska E

38. Vrstama prostornog kretanja stanovništva pridružite odgovarajući primjer

1. konačna migracija E
2. privremena migracija D
3. redovita cirkulacija A
4. sezonska cirkulacija B

39. Demografska ekspanzija je naglo povećavanje ili udvostručenje broja stanovnika u vremenskom period od 50 godina.

40. Turističkim znamenitostima pridružite državu

1. Dolina kraljica C
2. Partenom D
3. Taj Mahal E
4. Uluru Kata - Tjuta A

41. Tipovima poljoprivredne proizvodnje pridružite pripadajuće opise

1. ekstenzivno komercijalno stočarstvo A
2. intenzivna autarkična poljoprivreda D
3. intenzivno komercijalno stočarstvo B
4. komercijalna plantažna poljoprivreda C

42. Urbani sustav kojim dominira jedno središte zove se monocentrični urbani sustav, za razliku od policentričnog urbanog sustava u kojem postoji veći broj podjednako važnih gradskih središta.

43. Ponuđeni pojmovi: *konurbacija, megagrad, trabant, megalopolis.*

Gradsku regiju kojom dominira jedno središte te ima više od 10 milijuna stanovnika zovemo megagrad, a gotovo kontinuirano izgrađenu urbanu zonu koja obuhvaća više velikih gradova s više od 25 milijuna stanovnika zovemo megalopolis.

44. Povremeno naseljeni kopneni prostor Zemlje naziva se subekumena.

45. Grad s područjem koje mu funkcionalno gravitira čini nodalnu (gradsku) regiju.

46. Najzastupljenija žitarica u proizvodnji Monsunske Azije je riža.

47. Opća stopa fertiliteta pokazuje odnos broja živorođenih u jednoj godini i ukupnog broja ženskog stanovništva u fertilnoj dobi, odnosno ostvarenu plodnost.

48. Ekspanzivna populacijska politika ima kao cilj povećanje stopa rasta stanovništva ili održanje na postojećoj razini. Provođe je gospodarski razvijene zemlje svijeta (npr. Švedska). 49. Koji od navedenih prostora ima najveću ukupnu površinu pod šumom?

B. Ruska Federacija

Genova je najveća talijanska luka s izlazom:

C. na Liguersko more

51. U koju su se integraciju 1994. god. udružili SAD, Kanada i Meksiko?

NAFTA

52. Koji je grad političko središte Škotske?

Edinburgh

53. Koje su francuske regije bogate rudama u prošlosti bile predmet spora između Francuske i Njemačke?

B. Alzace i Lorraine

54. Koja institucija donosi odluku o statusu kandidata i prijemu države-kandidatkinje u punopravno članstvo Europske unije?

B. Europsko vijeće

55. Koje su od navedenih države ušle u Europsku zajednicu 1973. godine?

C. Ujedinjeno Kraljevstvo

Danska

56. Koje se od navedenih multinacionalnih kompanija bave proizvodnjom goriva i maziva?

ExxonMobil

Royal DutchShell

57. Koja se među visokorazvijenim državama Europe izdvaja po najrazvijenijoj poljoprivredi ?

A. Francuska

58. Dvije otočne sredozemne države članice Europske unije su Malta i Cipar.

Koja je rudama najbogatija regija Kanade ?

B. Kanadski štit

60. Koja su dvije aglomeracije najveća demografska središta Indije ?

Delhi

Mumbai

61. Na kojem se otoku nalazi većina industrijskog pojasa?

B. Honshu

62. Geografskim regijama SAD-a pridružite gospodarska središta.

Srednji zapad C

Zapad D

Jug E

Sjeveroistok B

63. Kroz zadatak dopunjavanja pokaži koliko znaš o geografskom položaju i porijeklu imena Bosne i Hercegovine

Bosna i Hercegovina se prvi put spominje u X. stoljeću.

Bosna je dobila ime po ilirskom obliku riječi *bassinus* što znači **tekuća voda (tekućica)**

Bosna i Hercegovina ima površinu od 51 129 km². Bosna i

Hercegovina je smještena u jugoistočnoj Europi.

64. Za točnu tvrdnju zaokruži slovo T (točno), a za netočnu tvrdnju zaokruži N (netočno).

a) Dinarske planine se u Bosni i Hercegovini pružaju u smjeru sjeverozapad-jugoistok. **T**

b) Najviša planina u Bosni i Hercegovini je Bjelašnica. **N**

c) Planine više od 2000 m su: Volujak, Čvrstica, Treskavica, Bjelašnica, Zelengora. **T**

d) Planine srednje visine u našoj zemlji su: Grmeč, Manjača, Čemernica, Vlašić, Igman. **T**

65. Ofiolitskom planinskom pojasu pripadaju planine:

Uzlanac, Borja, Ozren

66. Najveći broj sunčanih sati u Bosni i Hercegovini ima grad:

A. Ljubinje

67. Najnižu količinu padalina u Bosni i Hercegovini ima:

D. Semberija

68. Rijekama pridružite polja koja su nastala u donjim dijelovima njihovih tokova neposredno prije ulijevanja u Savu:

Drina i Sava C

Bosna i Sava A

3. Vrbas i Sava D

Ukrina i Sava B

69. Poveži geografski pojam (slovo) sa njegovim značenjem (broj), tako što ćeš broj upisati na odgovarajući liniju.

a) <u>2</u> Manjača	1. kraško polje
b) <u>1</u> Glamočko polje	2. planina
c) <u>4</u> Bijambare	3. naplavna (aluvijalna nizina)
d) <u>3</u> Šamačko polje	4. pećina

70. Podvuci kraška polja Bosne i Hercegovine:

a) Lijevče b) Livanjsko

Šamačko d) Glamočko

e) Popovo f) Nevesinjsko polje

71. Poveži endemske vrste Bosne i Hercegovine (slovo) sa područjima koja naseljavaju (broj), tako što ćeš broj upisati na odgovarajuću liniju.

a) <u>4</u> planinska voluharica	1. pećina Vjetrenica
b) <u>1</u> čovječja ribica	2. Hutovo blato
c) <u>2</u> riba jegulja	3. u Prokoškom jezeru
d) <u>3</u> vodozemac triton	4. u planinskim područjima

72. Gdje se nalaze ušća bosanskohercegovačkih rijeka u Savu? Ušće Drine u Savu je kod Rače.

Ušće Bosne u Savu je kod Bosanskog Šamca.

Ušće Une u Savu je kod Jasenovca.

Ušće Vrbasa u Savu je kod Srpca.

73. Navedenim gradovima pridruži rudu koja se vadi u njihovoj blizini:

limonit C

boksit D

željezo A

ugljen B

Industrijskoj regiji pridruži baze zahvaljujući kojima je nastala:

Tuzlanska industrijska regija C

Banjalučka industrijska regija A

Sarajevska industrijska regija D

Mostarska industrijska regija B

75. Navedenim prometnim pravcima pridruži odgovarajuće prijevoje:

Sarajevo - Tuzla D

Sarajevo	-	Mostar	<u>B</u>
Travnik	-	Bugojno	<u>E</u>
Bugojno	-	Kupres	<u>C</u>
Foča	-	Bileća	<u>A</u>

76. Poveži rijeku (slovo) sa njenim mjestom nastanka ili izvorištem (broj) upisujući odgovarajući broj na praznu liniju.

a) <u>2</u> Vrbas	1. Šćepan polje
b) <u>3</u> Bosna	2. Zec planina
c) <u>1</u> Drina	3. podnožje planine Igman
d) <u>4</u> Neretva	4. obronci Zelengore

77. Dopuni rečenice:

Najvažniji centar vjerskog turizma u BiH je Medugorje

Jedina riječna luka BiH na rijeci Savi je Brčko

Zračna luka Butmir nalazi se u Sarajevo

U Hercegovini, u kraškom polju, smještena je termoelektrana Gacko.

78. Točnu tvrdnju zaokruži slovo T (tačno), a za netočnu tvrdnju zaokruži N (netočno).

a) Po popisu stanovništva iz 2013. godine, Bosna i Hercegovina je imala 3.531.159 stanovnika. T

Od 1876. godine pa do 2013. BiH je imala najveću gustoću prema popisu iz 1991. godine i iznosila je 87 stan./ km². T

Prvi popis stanovništva u BiH obavljen je 1878 godine.

N
Popis stanovništva izvršen je 1941. godine.

N
79. Ukupna dužina granica Republike Hrvatske iznosi:

B. 2028 km

80. Najrasprostranjenija vrsta tla uperipanonskoj i panonskoj Hrvatskoj je:

crnica

Koliko županija ima u Republici Hrvatskoj (bez grada Zagreba)?

20

82. Prema reljefnim odlikama Republika Hrvatska se dijeli na: primorsku,

gorsku i panonska.

83. Krajnjim točkama teritorija Republike Hrvatske pridružite županiju.

1. najistočnija točka E

2. najjužnija točka C

3. najsjevernija točka D

4. najzapadnija točka B

84. Zaokruži točne odgovore !

a) Najduža rijeka koja protječe kroz Hrvatsku je Drava. N

b) Vode Hrvatske pripadaju Jadranskom i Crnomorsko slijevu. T

c) Najveće prirodno jezero u Hrvatskoj je Vransko jezero. T

d) Jadransko je more najsjeverniji zaljev Sredozemnog mora. T

85. Reljefnim oblicima pridružite odgovarajuće primjere

1. gora	<u>E</u>
2. planina	<u>A</u>
3. polje u kršu	<u>C</u>
4. zaravan u kršu	<u>B</u>

Na prazne linije na karti upiši broj odgovarajućeg naziva planine i nizine:

87. Koje rijeke su označene brojevima?

1. Sana,
Krivaja,
Trebišnjica,
Drina

Na crtama pored karte označenim brojevima 1,2,3 i 8 upiši imena kantona/županija u Federaciji Bosne i Hercegovine, a na crtama označenim brojevima 2,4,5 i 7 upiši imena gradova u Republici Srpskoj

Županije u FBiH:

Gradovi u RS:

1 <u>Unsko - sanska</u>	2 <u>Banja Luka</u>
3 <u>Tuzlanska</u>	4 <u>Bijeljina</u>
6 <u>Srednjobosanska</u>	5 <u>Višegrad</u>
8 <u>Zapadnohercegovačka</u>	7 <u>Trebinje</u>

U kružice na karti prema smještaju upiši slova za sljedeće HE (hidroelektrane).

90. Uz zadane opise upišite broj s geografske karte prikazane na slici.

a. Najdulja europska rijeka na karti je označena brojem 1.

b. Najprometnija rijeka Europe na karti je označena brojem 7.

91. Na crte pored karte upišite imena pokrajina Ujedinjenoga Kraljevstva koje su na karti označene brojevima od 1 do 4.

Engleska
Wales
Sjeverna Irska
Škotska

Na crte ispod karte upišite imena gradova koji su na karti označeni brojevima 1 i 2 te ime frankofonske kanadske provincije označene okomitim crtama.

Gradovi: 1. Vancouver 2. Toronto

Provincija: Quebec

93. Na priloženoj karti Italije:

A. crtama povežite gradove koji čine talijanski industrijski trokut

B. zaokružite pomorsku luku koja nema vlastito nacionalno

zaleđe C. uz kružić upišite ime najvažnijega središta na Siciliji.

Torino – Milano – Genova
Trieste (Trst)
Palermo

Na crte upišite imena prirodnih cjelina Francuske koje su na karti označene brojevima 1, 2 i 3.

Pirineji
Francuske Alpe i planine Jure
Središnji masiv

95. Na priloženu slijepu kartu upišite:

- A. broj 1 u državu u kojoj je sjedište Europskoga parlamenta
- B. broj 2 u državu u kojoj je potpisan ugovor o osnivanju Europske unije
- C. broj 3 u državu u kojoj je sjedište Europske komisije.

A. Francuska (Strasbourg)
Nizozemska (Maastricht)
Belgija (Bruxelles)

96. Upišite ime nacionalnoga parka uz odgovarajući opis i broj s karte.

- a. 1 – Najstariji nacionalni park u svijetu je Yellowstone.
- b. 2 – Kanjon rijeke u Arizoni je Grand Canyon (Veliki kanjon, Colorado).
- c. 3 – Močvarni nacionalni park na Floridi je Everglades.

Upišite brojeve kojima su na karti označeni gradovi Hamburg, München i Berlin.

Hamburg 1

München 6

Berlin 2

Upišite naziv klasične industrijske
regije regija

a. A Donjeckibasen (Donbas)

b. B Lorraine (Loren)

c. C Ruhr

i ime države u kojoj se danas nalazi:
država

Ukrajina

Francuska

Njemačka

99. Na slijepoj karti Europe:

- a. Upišite broj 1 u državu u kojoj je potpisan ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice. (Italija)
- b. Upišite broj 2 u državu u kojoj je sjedište Europske središnje banke. (Njemačka)
- c. Upišite broj 3 u državu u kojoj je potpisan ugovor koji je zamjena za neizglasan europski ustav. (Portugal)

a) A -Hudsonov zaljev,

b) B -Meksički zaljev

c) U kvadratiće na karti upišite
odgovarajući broj:

- Kordiljeri
- Appalachian gorje (Apalači)

3.2.2. Pitanja za usmeni dio ispita

Sunčev sustav

planete Sunčevog sustava;

ostala nebeska tijela

Gibanja Zemlje- Rotacija?

posljedice i dokazi

trajanje

Gibanja Zemlje –Revolucija?

posljedice ,trajanje

toplinski pojasevi

smjena godišnjih doba

Orijentacija na stupanjskoj mreži

meridijani – paralele

geog. dužina i širina

Sastav Zemljine kore (minerali i stijene)

podjela minerala i stijena

Globalna tektonika ploča

teorija postanka

granice tektonskih ploča

Vulkanizam i potresi

vulkani –dijelovi; postvulkanske pojave ; vrste vulkana...

potresi – podjela ; potresni valovi...

Egzogene sile i procesi(općenito)

Padaline

vrste padalina; podjela; raspodjela

Cirkulacija zraka – vjetar

vrste vjetrova; postanak

Osnovna svojstva mora

osobine morske vode (salinitet, prozirnost, temperatura i boja)

Gibanja mora (dinamika)

kretanja morske vode (valovi; morske struje i morske mijene)

Klimatsko-vegetacijske zone na Zemlji

raspored klime i vegetacije na planeti Zemlji

Demografska tranzicija

- etape demografske tranzicije

Prirodno kretanje stanovništva

- natalitet ; mortalitet ; fertilitet i prirodni prirast

stanovništva Prostorno kretanje stanovništva

- migracije – vrste migracija; uzroci; valovi migracija

Rasni sastav stanovništva

- osnovni tipovi rasa na Zemlji

- miješani tipovi rasa na Zemlji

- raspored rasne strukture

Biološki sastav stanovništva

- dobna i spolna struktura stanovništva

- dobno spolna stabla

Industrijske revolucije

- I; II i III industrijska revolucija

Funkcije grada

- funkcionalna-prostorna struktura grada

21. Socijalna topografija

Razvoj gradova

- razvoj gradova do geografskih otkrića

- razvoj gradova poslije geografskih otkrića

Turizam – čimbenici i tipovi

- čimbenici razvoja turizma

- turističke regije

Globalizacija svijeta

- početak globalizacije

- pozitivne i negativne strane globalizacije

- budućnost globalizacije

Multinacionalne kompanije

- definicija multinacionalnih kompanija

- razlike u načinu rada u prošlosti i danas

- pozitivne i negativne strane multinacionalnih kompanija

Nejednak gospodarski razvoj

polovi razvoja – polarizacija svijeta (zemlje jezgre, zemlje periferije,
zemlje isključenih)

razvojne i problemske regije

Italija - prirodna obilježja

regionalna podjela Italije

klimatske odlike Italije

stanovništvo Italije

Japan

reljef Japana

klimatske odlike Japana

stanovništvo Japana

Brazil

regionalna podjela Brazila

klimatske odlike Brazila

stanovništvo Brazila

Latinska Amerika –kontinent kontrasta

reljefne odlike Latinske Amerike

klimatske odlike Latinske Amerike

različitosti u Latinskoj Americi

EU početak i razvoj

početak razvoja Europske Unije

države članice EU i godine priključenja

tijela EU

Polja u kršu BiH

nastanak

nizovi bila i pola

ponornice u krškim poljima

Veličina, granice i oblik BiH

položaj i veličina BiH

oblik

granice sa Hrvatskom, Srbijom i Crnom

Gorom Reljefna različitost BiH

nizine

brežuljkasto-ravničarski reljef

planinsko-kotlinski reljef

Klimatske odlike BiH (faktori ili čimbenici)

utjecaj klimatskih faktora na klimu BiH

Riječni slivovi u BiH

Crnomorski sliv (Sava, Una, Bosna, Vrbas, Drina i njihove pritoke)

Jadranski sliv (Neretva i njene pritoke)

Osnovne značajke gospodarstva BiH prirodno-geografski

uvjeti za razvoj gospodarstva BiH društveno-

geografski uvjeti za razvoj gospodarstva BiH

Turizam BiH

turističke regije BiH

faktori za razvoj turizma

Položaj, veličina i granice Hrvatske

položaj i veličina Hrvatske

granice sa Mađarskom, Srbijom, BiH i Crnom

Gorom Zaštićena područja Hrvatske

Nacionalni parkovi

Naselja Hrvatske

oblici naseljenosti

ruralni prostori

gradska naselja

PRIMJER TESTA

TEST EKSTERNE MATURE DRUŠTVENOG IZBORNOG PODRUČJA

Ime i prezime učenika _____

Nadnevak: _____

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranice i ne rješavajte test dok to ne odobri ispitna komisija.

Napišite čitko ime i prezime na određeno mjesto.

Ispit traje 90 minuta bez prekida.

Redoslijed rješavanja birajte sami.

Ispred svake skupine zadataka je uputa za njihovo rješenje.

Pišite jasno i čitko! Nečitko odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Tijekom pisanje ispita dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Kada riješite test, provjerite svoje odgovore.

Želimo vam puno uspjeha.

TEST IZ POVIJESTI

	bodovi
1. Koga se u Europi smatra ocem povijesti: a) Herodot b) Tacit c) Tukidid	1
2. Godina koja predstavlja početak rimske ere je _____	1
Koji znanstvenici su dešifrirali klinovo pismo: Grotefend i Rawlinson Champollion i Rawlinson c) Grotefend i Champollion	1
Kako se zvao arheolog koji se bavio istraživanjima na Kreti: Arthur Evans Heinrich Schliemann c) Champollio	1
Koliko je istovremeno bilo kraljeva u spartanskoj državi? jedan nijedan c) dva	1
6. Godine 509. pr. Krista na vlast je došao Klisten koji je spriječio obnovu tiranije uvođenjem a) timokracije b) ostrakona	1
7. Sukob između Sparte i Atene 431.-404. pr. Krista poznat je pod imenom _____	1
U raspravi oko načina organizacije obrane Atene od Perzije imamo sljedeću činjenicu za gradnju mornarice Temistoklo, za povećanje broja hoplitaAristid za gradnju mornarice Miltijad, za povećanje broja hoplitaArtaferno c) za gradnju mornarice Aristid, za povećanje broja hoplitaTemistoklo	1
9. Pravni odnosi u starom Rimu zacrtani su u: a) Zakoniku 12 ploča b) Zakoniku 10 ploča	1
10. Godine 327.pr. Kr. Aleksandar Veliki je krenuo na _____	1
Izabrani narodni predstavnici koji su trebali štititi političke i gospodarske interese plebejaca bili su trijumviri pretori c) tribuni	1
12. Dioklecijan je uspostavio novo političko poimanje vladanja _____	1

13. Najpoznatiji vladar Franačke zvao se _____ 1

14. U feudalizmu seljaci se dijele na _____ i _____ (0.5 +0.5)

15. Papa Ivan X. godine 925 kraljevsku titulu upotrebljava za hrvatskog kralja _____ 1

16. Posljednji hrvatski kralj bio je _____ čijom pogibijom Hrvatska ulazi u _____ uniju sa Ugarskom (0.5 +0.5)

17. Nakon križarskih ratova s istoka u Europu, putem trgovinske razmjene dolazi (T ili N)

a) kajsija, breskva i limun	T	N	0.5
b) barut, kompas i dalekozor	T	N	0.5
c) mirodije, luksuzni predmeti i tkanine	T	N	0.5

18. Prvi pisani zakon u Engleskoj donesen je _____ g. , a poznat je pod imenom _____ (0.5 +0.5)

Pad Hercegovine pod osmanlijsku vlast dogodio se godine :

- 1482.g.
b) 1463.g.
c) 1521.g.1

20. „Deklaraciju o pravima“ iz 1689.g. potpisao je _____ engleski kralj 1

Bosanskohercegovačko stanovništvo se u osmanlijskom razdoblju dijelilo staleški na _____ i _____ (0.5 +0.5)

Duh zakona napisao je _____ (ime i prezime) i u njemu predlaže podjelu vlasti na _____, _____ (0.5 + 0.5 + 0.5 + 0.5)

23. Strelicama poveži pojmove (0,5 + 0.5)

a) Jug	1) Konfederacija
b) Sjever	2) Unija

24. Sukobljene strane u Američkom ratu za neovisnost su: (zaokruži točan odgovor

-) 1 Velika Britanija i sjevernoameričke kolonije
Francuska i sjevernoameričke kolonije

Prvi predsjednik SAD bio je _____ (puno ime i prezime) 1

26. Bečki kongres službeno je trajao od _____ god. do _____ g. (sa datumima) (0.5 + 0.5)

27. Bosanskohercegovački ustanak počeo je potkraj lipnja _____ godine u selu _____ blizu mjesta _____, a završen je _____ god. (0,5+0,5+0,5+0,5)

Prema odredbama Hrvatsko-ugarske nagodbe, Hrvatska je dobila potpunu autonomiju u sljedećim poslovima

1. _____	0,5
2. _____	0,5
3. _____	0,5
4. _____	0,5

U vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda 1841.godine osnivaju se dvije političke stranke

2. _____ (0.5 + 0.5)

Zaokruži naziv kongresa kojim je završena Velika istočna kriza

Bečki kongres

b) Berlinski kongres

1

31 .Zaokruži točan odgovor :

a.) Prvi balkanski rat je započeo 1911.	T	N	0.5
b.) Aneksija je nasilno pripajanje određene države u sustav druge države	T	N	0.5

32. Strjelicom poveži važne povijesne događaje sa odgovarajućom godinom :

a.) Aneksija BiH od strane A-U	1.) 1915.	0.5
b.) Londonski ugovor	2.) 1945.	0.5
c.) Okončanje Drugog svjetskog rata	3.) 1914.	0.5
d.) Početak Prvog svjetskog rata	4.) 1908.	0.5

33. Pored navedenih povijesnih događaja upiši godine :

a.) Šestosiječanjska diktatura kralja Aleksandra Karađorđevića _____	1
b.) Uspostava Banovine Hrvatske _____	1

34. Kronološki poredaj događaje (brojevima od 1.do 4.):

a.) Formiranje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca _____	0.5
b.) Početak Drugog balkanskog rata _____	0.5
c.) Formiranje Država Slovenaca, Hrvata i Srba _____	0.5
d.) Početak Prvog svjetskog rata _____	0.5

35. Zaokruži političare koji su bili predsjednici i zamjenici u Narodnom vijeću :

a.) Ante Trumbić	c.) Svetozar Pribičević	(0.5 + 0.5 + 0.5)
b.) Anton Korošec	d.) Ante Pavelić	

36. Prema Vidovdanskom ustavu Kraljevina SHS je uređena kao _____
_____ 1

Hrvatski političar na sjednici Narodnog vijeća SHS (u studenom 1918.) održao je poznati govor : „*Gospodo još nije prekasno. Ne srljajte kao guske u maglu !*“ Govor je održao _____ (ime i prezime) 1

Pored pojmova upiši njihovo značenje :

a.) regent _____	1
b.) oktroirani ustav _____	1

39. Prekriži političara koji ne pripada fašističkoj skupini:

a) Adolf Hitler b) Benito Mussolini c) Winston Churchill d) Vidkun Quisling 1

Kraljevina Jugoslavija je naziv za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca od _____ g. 1

Vođa nacističkog pokreta u Njemačkoj je _____, koji 0.5
postaje njemački kancelar _____ g. 0.5

Vojno-politički blokovi nastali nakon Drugog svjetskog rata (zaokruži
ispravne odgovore):

a.) Sjeverno-atlantski pakt b.) Antanta c.) Trojni savez d.) Varšavski pakt
(0.5+0.5)

Ime i prezime učenika: _____

Ukupan broj bodova: _____ 50 _____

Ostvareni broj bodova: _____

Ocjena _____

Popis komisije:

1. Predsjednik komisije:

Ime i prezime: _____

I. član komisije:

Ime i prezime: _____

II. član komisije:

Ime i prezime: _____

TEST IZ GEOGRAFIJE

Zaokruži točan odgovor !

Granica između Zemljinoga plašta i kore je ploha:

- A. Gutenbergova diskontinuitet
- B. Mohorovičićeva diskontinuitet
- C. Krambergerova diskontinuitet
- D. Wegenerova diskontinuitet

1 bod / ____

Zaokruži točne odgovore !

Koje su među navedenima tople morske struje?

- Bengvelska
- Humboldtova
- Kuro Shio
- Mozambička
- Zapadnoaustralska

bod (2 x 0,50) / ____

Zaokruži točan odgovor !

Broj živorođenih na tisuću stanovnika je:

- natalitet
- stopa nataliteta
- rodnost
- stopa prirodnoga priraštaja

1 bod / ____

Zaokruži točan odgovor !

4. Koje su migracije, prema uzroku, bile najintenzivnije u posljednja dva stoljeća?

- etničke
- vjerske
- kulturne
- gospodarske

1 bod / ____

Zaokruži točan odgovor !

Koja institucija donosi odluku o statusu kandidata i prijemu države-kandidatkinje u punopravno članstvo Europske unije?

- A. Europski parlament
- B. Europsko vijeće
- C. Vijeće Europe
- D. Vijeće Europske unije

1 bod / ____

Zaokruži točan odgovor !

Koje se od navedenih multinacionalnih kompanija bave proizvodnjom goriva i maziva?

ExxonMobil
Royal DutchShell
IBM
Toyota motors
Citigroup

1 bod (2 x 0,50) / ____

Zaokruži točne odgovore !

Najveći broj sunčanih sati u Bosni i Hercegovini ima grad:

A.Ljubinje
Trebinje
Nevesinje
Bileća

1 bod / ____

Zaokruži točne odgovore !

Najnižu količinu padalina u Bosni i Hercegovini ima:

A. Središnja Bosna
B. Bosanska krajina
C. Niska Hercegovina
D. Semberija

1 bod / ____

Zaokruži točne odgovore !

Ukupna dužina granica Republike Hrvatske iznosi:

A. 1028 km
B. 2028 km
C. 3028 km
D. 4028 km

1 bod / ____

Zadatak riješi računajući i dopunjavanjem sljedeće rečenice!

10. Izračunajte srednju dnevnu temperaturu zraka ako je izmjerena temperatura u 7 sati 8 °C, u 14 sati 16 °C, a u 21 sat 10 °C.

Srednja dnevna temperatura iznosi ____ °C.

1 bod / ____

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

11. S obzirom na funkciju naselja, uz tercijarne i kvartarne djelatnosti, gradska naselja karakteriziraju _____ djelatnosti, a seoska prvenstveno _____ djelatnosti.

1 bod / ____

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

12. Ekspanzivna populacijska politika ima kao cilj _____ stanovništva ili održanje na postojećoj razini. Provede je gospodarski razvijene zemlje svijeta (npr. Švedska).

1 bod / ____

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

13. Dvije otočne sredozemne države članice Europske unije su _____ i _____.

1 bod / ____

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Kroz zadatak dopunjavanja pokaži koliko znaš o geografskom položaju i podrijetloimena Bosne i Hercegovine

Bosna i Hercegovina se prvi put spominje u _____ stoljeću.
Bosna je dobila ime po ilirskom obliku riječi *bassinus* što znači _____.
Bosna i Hercegovina ima površinu od _____ km².
Bosna i Hercegovina je smještena u _____ Europi.

2 boda (4 X 0,50) / ____

Dopuni rečenice!

Gdje se nalaze ušća bosanskohercegovačkih rijeka u Savu?

Ušće Drine u Savu je kod _____.
Ušće Bosne u Savu je kod _____.
Ušće Une u Savu je kod _____.
Ušće Vrbasa u Savu je kod _____.

2 boda (4 X 0,50) / ____

Dopuni rečenice:

Najvažniji centar vjerskog turizma u BiH je _____.
Jedina riječna luka BiH na rijeci Savi je _____.
Zračna luka Butmir nalazi se u _____.
U Hercegovini, u kraškom polju, smještena je termoelektrana _____.

2 boda (4 X 0,50) / ____

Zadatak riješi dopunjavanjem sljedeće rečenice!

Za točnu tvrdnju zaokruži slovo T (točno), a za netočnu tvrdnju zaokruži N (netočno).

- a) Dinarske planine se u Bosni i Hercegovini pružaju u smjeru sjeverozapad-jugoistok. T N
b) Najviša planina u Bosni i Hercegovini je Bjelašnica. T N
c) Planine više od 2000 m su: Volujak, Čvrsnica, Treskavica, Bjelašnica, Zelengora. T N
d) Planine srednje visine u našoj zemlji su: Grmeč, Manjača, Čemernica, Vlašić, Igman. T N

2 boda (4 X 0,50) / ____

Zaokruži točan odgovor!

Kalendar koji je u službenoj upotrebi od kraja 19. stoljeća zove se *julijanski* kalendar.

T N

1 bod / ____

Točnu tvrdnju zaokruži slovo T (točno), a za netočnu tvrdnju zaokruži N (netočno).

a) Po popisu stanovništva iz 2013. godine, Bosna i Hercegovina je imala 3.531.159 stanovnika. T N

Od 1876. godine pa do 2013. BiH je imala najveću gustoću prema popisu iz 1991. godine i iznosila je 87 stan./ km². T N

c) Prvi popis stanovništva u BiH obavljen je 1878. godine. T N

d) Popis stanovništva izvršen je 1941. godine. T N

2 boda (4 X 0,50) / ____

20. Zaokruži točne odgovore !

a) Najduža rijeka koja protječe kroz Hrvatsku je Drava. T N

b) Vode Hrvatske pripadaju Jadranskom i Crnomorsko slijevu. T N

c) Najveće prirodno jezero u Hrvatskoj je Vransko jezero. T N

d) Jadransko je more najsjeverniji zaljev Sredozemnog mora. T N

2 boda (4 X 0,50) / ____

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Egzogenim procesima pridružite tipove reljefa za koje su karakteristični.

1. abrazija	_____	A. glacijalni reljef
2. egzaracija	_____	B. krški reljef
3. fluvijalna erozija	_____	C. obalni reljef
4. korozija	_____	D. pustinski reljef
		E. riječni reljef

2 boda (4 X 0,50) / ____

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Načinima postanka pridružite vrste stijena.

1. hlađenje magme	_____	A. mehaničke sedimentne stijene
2. lučenje iz zasićenih otopina	_____	B. dubinske magmatske stijene
3. taloženje ostataka organizama	_____	C. kemijske sedimentne stijene
4. promjena utjecajem tlaka i temperature	_____	D. metamorfne stijene
		E. organogene sedimentne stijene

2 boda (4 X 0,50) / ____

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Tipovima klime pridružite poljoprivredne kulture koje su za njih karakteristične.

1. savanska klima	_____	A. datulja
2. sredozemna klima	_____	B. ječam
3. suha pustinska klima	_____	C. kaučukovac
4. umjereno topla vlažna klima	_____	D. kava
		E. maslina

2 boda (4 X 0,50) / ____

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Rudama pridružite odgovarajuće skupine.

1. zlato	_____	A. rude obojene metalurgije
2. titan	_____	B. rude plemenitih metala
3. boksit	_____	C. rude rijetkih metala
4. magnetit	_____	D. rude crne metalurgije
		E. rude organskoga porijekla

2 boda (4 X 0,50) / ____

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Vrste prostornog kretanja stanovništva pridružite odgovarajući primjer

1. konačna migracija	_____
2. privremena migracija	_____
3. redovita cirkulacija	_____
4. sezonska cirkulacija	_____
- A. dnevno putovanje radnika na radno mjesto
odlazak na godišnji odmor
odlazak na liječenje u Krapinske Toplice
preseljavanje stanovništva Bosne i Hercegovine u Njemačku
preseljavanje stanovništva Republike Hrvatske u Gradišće

2 boda (4 X 0,50) / ____

Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma.

Geografskim regijama SAD-a pridružite gospodarska središta.

1. Srednji zapad	_____	A. Anchorage
2. Zapad	_____	B. Boston
3. Jug	_____	C. Chicago
4. Sjeveroistok	_____	D. Denver
		E. Atlanta

2 boda (4 X 0,50) / ____

**Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma
Industrijskoj regiji pridruži baze zahvaljujući kojima je nastala:**

1. Tuzlanska industrijska regija	_____
2. Banjalučka industrijska regija	_____
3. Sarajevska industrijska regija	_____
4. Mostarska industrijska regija	_____

- A. ugljen, željezo i poljoprivredna okolica
 B. boksit i hidroenergija
 C. ugljen i sol
 D. geografski položaj, kvalificirana radna snaga i bogata rudonosna okolica

2 boda (4 X 0,50) / ____

**Upiši odgovarajuće slovo na praznu liniju ispred geografskog pojma !
Reljefnim oblicima pridružite odgovarajuće primjere**

1. gora	_____
2. planina	_____
3. polje u kršu	_____
4. zaravan u kršu	_____

- A. Biokovo
 B. Bukovica
 C. Gacko polje
 D. Lonjsko polje
 E. Medvednica

2 boda (4 X 0,50) / ____

**Pažljivo pogledajte kartu sa riječnom mrežom Bosne i
Hercegovine. Koje rijeke su označene brojevima?**

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____

2 boda (4 X 0,50) / ____

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte !

Na crte pored karte upišite imena pokrajina Ujedinjenoga Kraljevstva koje su na karti označene brojevima od 1 do 4.

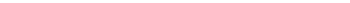

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

2 boda (4 X 0,50) / ____

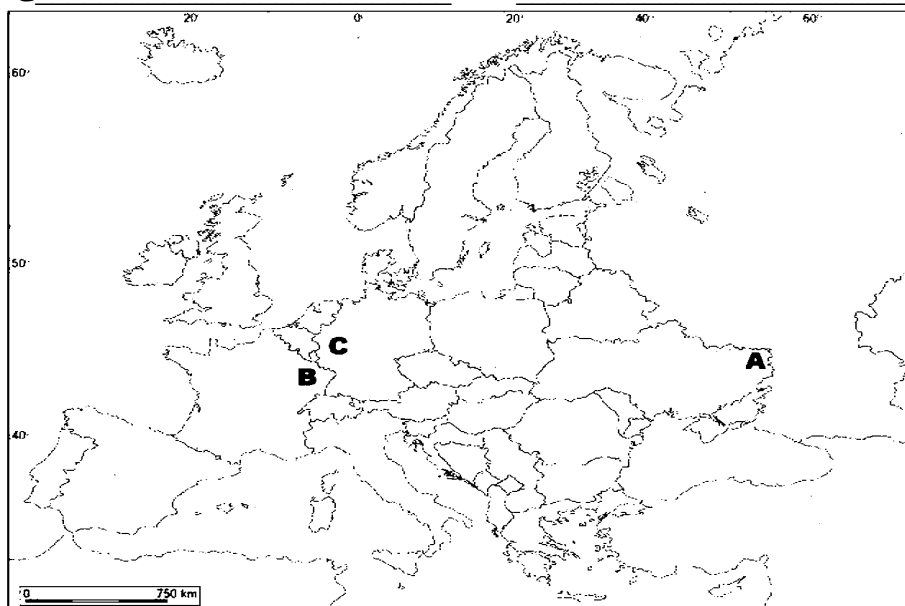
Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte

Upišite naziv klasične industrijske regije i ime države u kojoj se danas nalazi

A

B

C

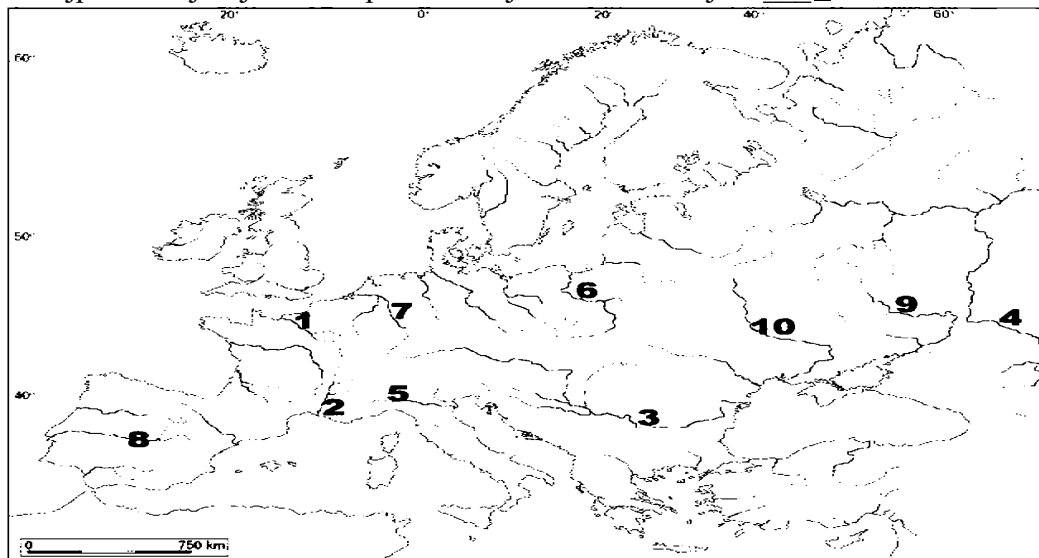
3 boda (6 X 0,50) / ____

Sljedeće pitanje riješi uz pomoć priložene karte Europe

Uz zadane opise upišite broj s geografske karte prikazane na slici:

a. Najdulja europska rijeka na karti je označena brojem _____.

b. Najprometnija rijeka Europe na karti je označena brojem _____.

1 bod (2 x 0,50) / ____

Ime i prezime _____

Ukupan broj bodova: 50

Ostvaren broj bodova : _____

Ocjena: _____

Popis komisije:

1. Predsjednik komisije:

Ime i prezime: _____

I. član komisije:

Ime i prezime: _____

II. član komisije:

Ime i prezime: _____

LITERATURA

Povijesti

prvi razred:

Davorka Bubanj – Valentić, Tihomir Zovko, POVIJEST 1, Školska naklada, Mostar, 2001.

D. Mijatović , POVIJEST 1, Alfa, Zagreb

drugi razred:

Franco Mirošević, Franjo Šanjek, Anđelko Mijatović, Andrija Nikić , POVIJEST 2 , Školska naklada, Mostar, 2001.

Birin , T. Šarlija , POVIJEST 2 , Alfa ,

Zagreb treći razred:

Stipe Jurković, Trpimir Macan, Anđelko Mijatović, Franco Mirošević , POVIJEST 3 , Školska naklada, Mostar , 2005.

S. Bekavac , R. Skenderović , POVIJEST 3 , Alfa , Zagreb

četvrti razred:

Hrvoje Matković, Franco Mirošević, Božo Goluža, Ivica Šarac, POVIJEST 4, Školska naklada, Mostar , 2006.

M. Akmadža, M. Jareb ,POVIJEST 4, Alfa, Zagreb

Geografija

prvi razred:

Feletar, D., Perica, D., Vuk, R.: GEOGRAFIJA 1, Meridijani, Samobor, 2003.

Glamuzina.N., Vrbatović.A.: GEOGRAFIJA 1, Alfa, Zagreb, 2008.

drugi razred:

Feletar, D., Perica, D., Vuk, R.: GEOGRAFIJA 2, Meridijani, Samobor, 2003.

Glamuzina.N., Vrbatović.A.: GEOGRAFIJA 2, Alfa, Zagreb, 2008.

treći razred:

Feletar, D., Stiperski, Z.: GEOGRAFIJA 3, Meridijani, Samobor, 2007.

Vukić.M., Migles. D.: GEOGRAFIJA3,,Alfa, Zagreb, 2008.

četvrti razred:

Musa, S.: GEOGRAFIJA 4, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2007.

Feletar, D., Vuk, R.: GEOGRAFIJA 4, Meridijani, Samobor, 2003.